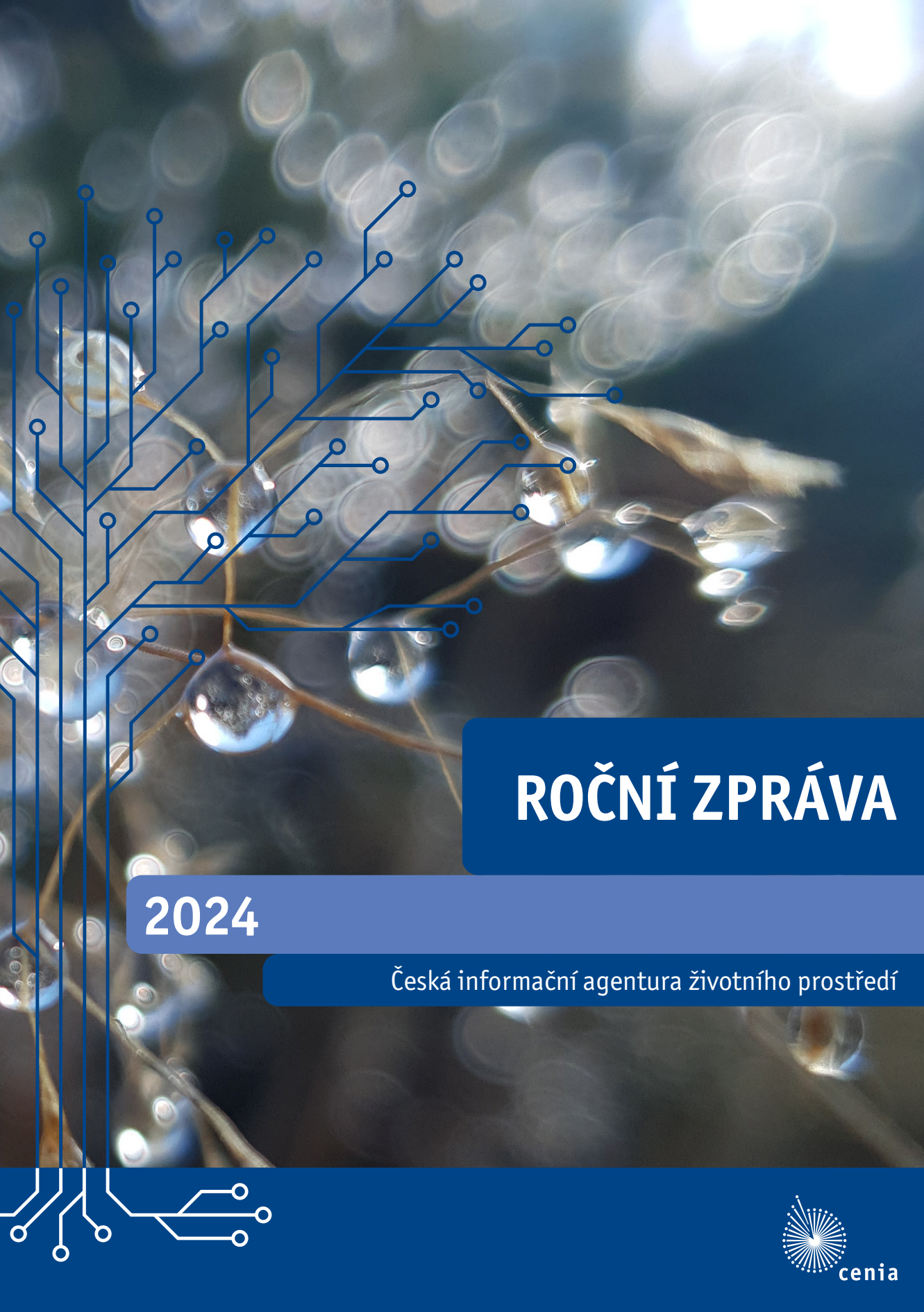

ROČNÍ ZPRÁVA

2024

Česká informační agentura životního prostředí

OBSAH

Úvodní slovo ředitele	5
Organizační struktura CENIA	6
20 let CENIA	8
Dvacet let České informační agentury životního prostředí: Institucionální vývoj a klíčové oblasti činnosti CENIA	10
Od manuálního vstupu k datovým tokům: Digitalizace a vizualizace dat o životním prostředí	14
Dvacet let hodnocení životního prostředí: Od dat k souvislostem	18
Infrastruktura prostorových dat v CENIA: Historie, současnost a další směřování	22
CENIA a GMES/Copernicus: 20 let odborné a koordinační činnosti v oblasti pozorování Země	24
Integrovaná prevence a omezování znečištění: Dvacet let odborné podpory v praxi	26
Dvacet let provozu informačních systémů EIA a SEA	30
Provoz helpdesku REACH a CLP: Dvacet let odborné podpory a mezinárodní spolupráce	32
Informační systémy IRZ a ISPOP: Transformace ohlašovacích procesů v životním prostředí	34
Vývoj agendy odpadového a oběhového hospodářství v CENIA: Od evidence k analytice a komplexnímu přístupu	40
Činnost CENIA v roce 2024	42
Oddělení správy informačních systémů v roce 2024	44
Oddělení zpracování a správy dat v roce 2024	46
Oddělení geoinformatiky v roce 2024	48
Oddělení odpadového a oběhového hospodářství v roce 2024	50
Oddělení odborné podpory v roce 2024	52
Projekty CENIA	54
Centrum environmentálního výzkumu: Odpadové a oběhové hospodářství a environmentální bezpečnost (CEV00H)	56
Projekt Wildfire CE programu Interreg CENTRAL EUROPE 2021–2027	58
Projekt CE-Spaces4All programu Interreg CENTRAL EUROPE 2021–2027	60
Solární potenciál Ústeckého kraje: datové podklady pro tvorbu budoucích metodik a rámců v energetickém sektoru (Solar)	62
Vytvoření Geoportálu 2 CENIA MŽP	63

Copernicus Land Monitoring Service – Corine Land Cover 2024	64
Tvorba nových otevřených datových sad – MŽP	65
Ekonomické aspekty sanace kontaminovaných míst a brownfieldů z pohledu veřejné správy (EkoAS)	66
Koherence politiky pro UR (Zlepšení strategického plánování pro naplnění cílů udržitelnosti)	67
Centrum socio-ekonomického výzkumu dopadů environmentálních politik (SEEPiA)	68
Evropské tematické středisko pro transformaci k udržitelnosti	69
Evropské tematické středisko pro oběhové hospodářství a využití zdrojů	70
Akce CENIA	72
Konference Životní prostředí – prostředí pro život	74
Konference Inspirujme se	76
Personální a finanční údaje	78
Základní personální údaje	80
Základní finanční údaje	82

ÚVODNÍ SLOVO ŘEDITELE

Ing. Jiří Valta
ředitel CENIA

Vážení čtenáři,

dovolte mi, abych vám představil výroční zprávu agentury CENIA za rok 2024 – rok, který byl ve znamení stabilizace a pokračujícího rozvoje našich klíčových agend a dlouhodobých projektů.

V průběhu roku jsme dokončili vývoj nové generace Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH2), který bude v roce 2025 převeden do standardního provozu. Zároveň jsme zahájili přípravné kroky k modernizaci Národního geoportálu INSPIRE – zadali jsme veřejnou zakázku na jeho nástupce, Národní geoportál ČR. Vedle toho byl připraven projektový záměr na vývoj nového informačního systému pro agendu EIA/SEA. Významné úsilí jsme také věnovali vývoji nástrojů pro sběr, zpracování a publikaci otevřených dat napříč resortem životního prostředí.

Věnovali jsme se také odborné podpoře výkonu státní správy, zejména v oblasti integrované prevence a omezování znečištění (IPPC). Průběžně jsme poskytovali poradenství široké veřejnosti prostřednictvím helpdeskové aplikace a expertních konzultací pro samosprávy, státní správu i další subjekty. Současně rozšiřujeme nabídku publikovaných dat a vizualizací na portálu Envirometr, který se stává důležitým nástrojem pro zpřístupnění aktuálních a ověřených informací o stavu životního prostředí.

CENIA se i v roce 2024 aktivně podílela na výzkumné činnosti. Naši pracovníci se zapojili do řešení řady projektů – za všechny jmenujme Centrum environmentálního výzkumu: odpady, oběhové hospodářství a environmentální bezpečnost (CEVOOH), v jehož rámci proběhl již pátý ročník konference Životní prostředí – prostředí pro život. K dalším významným projektům patří Centrum socio-ekonomického výzkumu dopadů environmentálních politik (SEEPIA), Ekonomické aspekty sanace kontaminovaných míst a brownfieldů z pohledu veřejné správy (EkoAS), nebo mezinárodní projekt CE-Spaces4All věnovaný zvyšování dostupnosti veřejného prostoru.

Při pohledu do roku 2025 před námi stojí další významné úkoly – a také symbolické výročí. V dubnu jsme si připomněli 20 let od založení CENIA a chceme na tuto tradici navázat odpovědným přístupem k aktuálním výzvám.

Čeká nás zásadní změna v oblasti ohlašování agend odpadového hospodářství, ochrany ovzduší a vod. Připravujeme spuštění veřejné zakázky na nový Národní geoportál ČR a budujeme základy pro vznik resortního IT kompetenčního centra, které bude poskytovat služby v oblasti řízení IT projektů, kyberbezpečnosti, správy dat, cloudových technologií i IT architektury. Současně plánujeme nové výzkumné aktivity navazující na odborné priority agentury.

Za všemi těmito projekty, systémy a službami však stojí lidé. Rád bych proto na tomto místě poděkoval všem zaměstnancům CENIA za jejich profesionální práci, nasazení a spolupráci v uplynulém roce.

Přeji vám příjemné a inspirativní čtení.

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA CENIA

Ředitel CENIA
Jiří Valta

Kancelář ředitele
Jan Prášek, vedoucí

cenia

Oddělení ekonomiky
Jan Hrnčíř, vedoucí

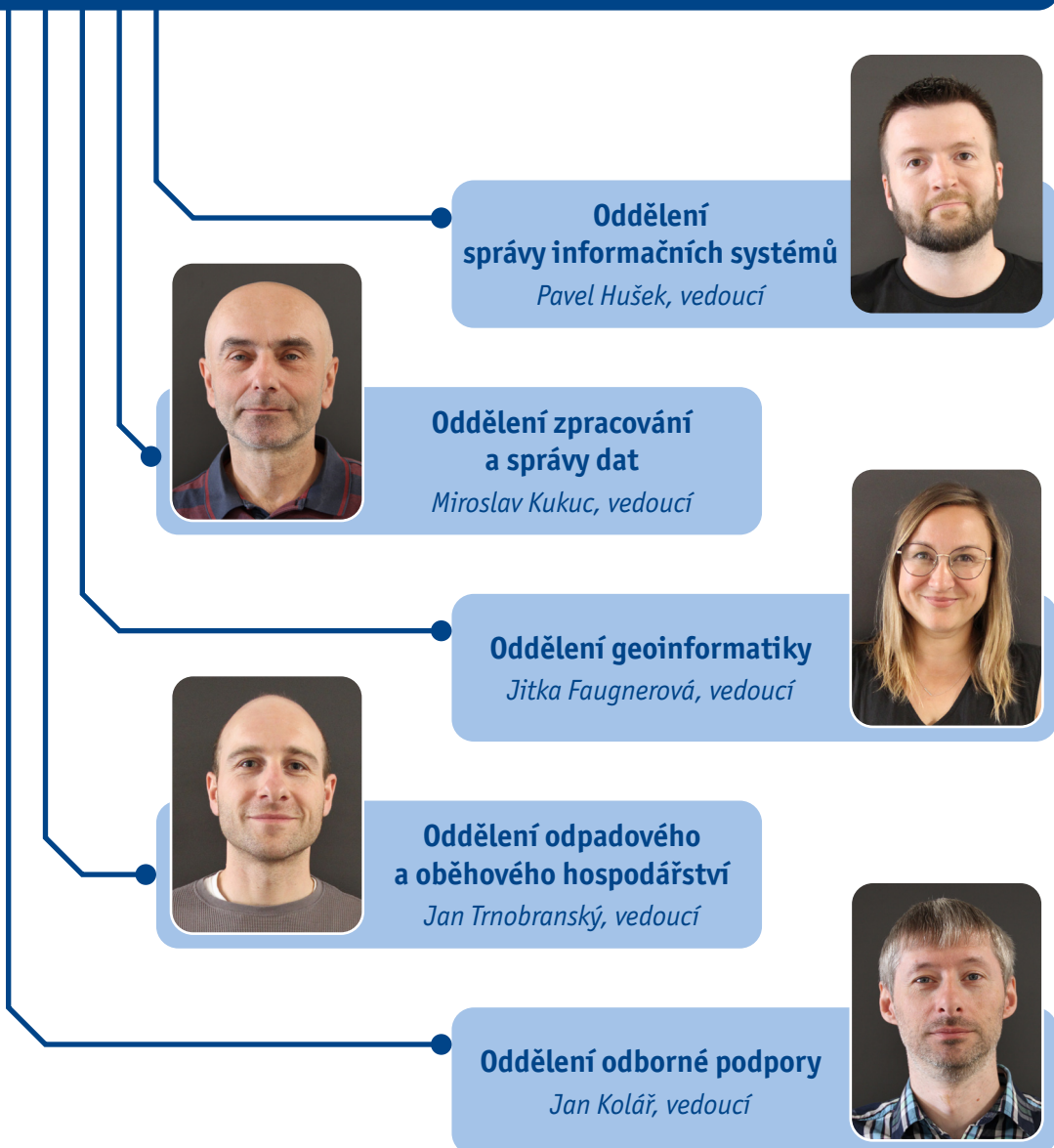

cenia

Oddělení hospodářské správy
Tomáš Kotrč, vedoucí

Podpůrné útvary

Odborné útvary

20 LET CENIA

DVACET LET ČESKÉ INFORMAČNÍ AGENTURY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ:

Institucionální vývoj a klíčové oblasti činnosti CENIA

Rok 2025 je pro Českou informační agenturu životního prostředí významným mezníkem. Přesně 1. dubna letošního roku uběhlo dvacet let od jejího založení – dvacet let odborné práce, spolupráce, inovací a změn. Přestože samotná agentura existuje teprve dvě desetiletí, její historie sahá výrazně dál. Již v 70. letech 20. století fungovala jako Výpočetní a experimentální laboratoř (VEL), později Racionalizační a experimentální laboratoř (REL), která provozovala sálový počítač a poskytovala služby výpočetní techniky včetně prodeje strojového času.

Po vzniku Ministerstva životního prostředí v roce 1990 byla REL transformována na Centrum ekologických informací (CEI), jehož hlavním úkolem bylo vytvoření Jednotného informačního systému o životním prostředí (JISŽP). Od počátku byla jeho součástí pravidelná informační činnost – především vydávání Ročenky životního prostředí, která se postupně rozrostla do podoby česko-anglické Statistické ročenky životního prostředí.

K 1. dubnu 1992 vznikl z CEI Český ekologický ústav (ČEÚ), který kromě informační a publikační činnosti převzal také úkoly v oblasti posuzování vlivů na životní prostředí (EIA), dobrovolných nástrojů ochrany životního prostředí, a od roku 2001 také odborné aktivity v oblasti integrované prevence a omezování znečištění (IPPC) a Integrovaného registru znečišťování (IRZ). ČEÚ se stal významným technologickým centrem resortu – byl například mezi prvními institucemi, které zavedly e-mailovou poštu a připojení k internetu.

2005–2010: Budování agentury a informační infrastruktury

K 1. dubnu 2005 byl Český ekologický ústav transformován na **CENIA, českou informační agenturu životního prostředí**. Tato změna přinesla nejen nový název, ale i nové zaměření organizace s důrazem na systémové zajištění informační podpory pro státní správu, reporting a hodnocení stavu životního prostředí. Od počátku byla agentura koncipována jako moderní organizace založená na odbornosti, efektivitě a podpoře strategického rozhodování v oblasti životního prostředí.

V roce 2005 převzala provoz **Mapových služeb Portálu veřejné správy**, národního portálu tehdy v gesci Ministerstva informatiky. Do tohoto portálu svými informacemi pro občany i pro výkon veřejné správy přispívalo osm resortů a rozsah informací se neustále zvětšoval. V prosinci 2005 přesáhla průměrná návštěvnost tohoto portálu 20 000 unikátních návštěv denně.

CENIA svou činností nadále přispívala k vývoji Jednotného informačního systému životního prostředí (JISŽP) a efektivnímu využívání informační základny resortu. Zásadním krokem v odborné činnosti agentury tak bylo postupné budování **Informačního systému statistiky a reportingu (ISSaR)**, který představoval základní datový rámec pro environmentální analýzy a reporting. ISSaR se v dalších letech stal hlavním nástrojem pro agregaci, syntézu, hodnocení a prezentaci dat v oblasti životního prostředí a s řadou obměn slouží dodnes pod názvem Envirometr. Významná pozornost byla věnována projektu CISAŽP (Celostátní informační systém pro sběr a hodnocení informací o znečištění životního prostředí), jehož realizace vyústila v následujících letech ke vzniku dvou klíčových informačních systémů resortu životního prostředí – **ISPOP** (Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností) a **Národního geoportálu INSPIRE**.

CENIA se aktivně podílela (a dodnes podílí) také na výkonu povinností v oblasti **integrované prevence (IPPC)**. V letech 2006 a 2007 sehrála významnou roli odborně způsobilé osoby pro všechny

průmyslové kategorie IPPC a podpořila tak intenzivní proces vydání integrovaných povolení pro více než 1 000 zařízení. Díky této činnosti se podařilo ve spolupráci s krajskými úřady, provozovateli zařízení a dalšími orgány státní správy (ČIŽP, KHS, a další) zajistit vydání integrovaného povolení pro naprostou většinu povinných zařízení k 30. říjnu 2007.

Zásadní roli v CENIA od počátku hrála i činnost v oblasti **hodnocení stavu a vývoje životního prostředí**, která se uplatnila především při každoročním zpracovávání Zprávy o životním prostředí ČR, jejíž přípravu zajišťovala CENIA pro Ministerstvo životního prostředí již od roku 2005. Pod odborným vedením CENIA prošel tento klíčový dokument resortu zásadní proměnou v důsledku přechodu od klasického složkového pojetí životního prostředí k průřezovému a o fakta se opírajícímu hodnocení a z původně spíše formálního dokumentu se vyvinul v analyticky založený nástroj, který přehledně a srozumitelně informuje o vývoji a stavu životního prostředí. Ke Zprávě o životním prostředí postupně přibýly i tzv. krajské zprávy a řada dalších hodnotících a informačních publikací.

Činnost hodnocení byla v roce 2007 významně posílena také převzetím **agendy odpadového hospodářství** a následným spuštěním systému **ISOH** (Informační systém odpadového hospodářství), který shromažďuje hlášení subjektů o nakládání s odpady. ISOH byl v průběhu dalších let průběžně doplňován o nové moduly (Modul Autovraky, VISOH, Registr provozovatelů atd.) a postupným vývojem dosáhl stávající podoby, kdy představuje moderní a ucelený elektronizovaný informační systém, který slouží pro rozhodovací, kontrolní a statistické potřeby řízení odpadového hospodářství ČR.

Od počátku své existence se CENIA začlenila do **mezinárodních struktur**, zejména prostřednictvím spolupráce s Evropskou agenturou pro životní prostředí (EEA) i s dalšími organizacemi zapojenými do národní sítě EIONET. Pod spolupráci s EEA spadalo i členství CENIA v síti Evropských environmentálních agentur (Environmental Protection Agencies Network, EPA). Smyslem existence EPA je na základě společného postupu posílit roli environmentálních agentur v procesu tvorby a hodnocení politik životního prostředí. Odrazem této činnosti byla zvyšující se kvalita a úplnost předávaných dat a zejména stoupající význam České republiky na mezinárodní environmentální scéně.

2011–2015: Elektronizace a a vědecké ukotvení

V roce 2011 došlo k zásadnímu milníku – CENIA spustila ostrý provoz systému **ISPOP** (Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností). Šlo o jeden z prvních nástrojů státní správy, který umožnil firmám a institucím plnit své zákonné hlášení v environmentální oblasti elektronicky, čímž výrazně zjednodušil a zpřehlednil administrativní procesy. ISPOP se postupně rozrostl o další moduly (SEPNO, HNVO atd.) a stal se jedním z klíčových systémů celé státní správy v oblasti elektronizace veřejných služeb.

V této době CENIA dále nahradila tehdejší portál Mapových služeb **Národním geoportálem INSPIRE**, který široké veřejnosti zpřístupnil prostorová data a zároveň zajistil jejich sdílení, pravidelný monitoring a reporting. **Geoportál** byl v následujících letech provozován a rozvíjen jako národní platforma pro prostorová data a klíčový nástroj pro implementaci evropské směrnice INSPIRE. Tato aktivita významně přispěla ke sjednocení přístupu k environmentálním geodatům napříč veřejnou správou a podpořila jejich otevřenost a využitelnost jak pro odbornou veřejnost, tak pro samosprávy a další subjekty. Díky tomu dnes plní Geoportál roli centrálního bodu pro přístup k environmentálním geodatům a podporuje jejich využití v plánování, správě území i v oblasti hodnocení životního prostředí.

V roce 2011 byla CENIA zařazena mezi **výzkumné organizace** a od té doby soustavně prohlubovala své působení v oblasti vědy a výzkumu. V následujících letech prostřednictvím systematické spolupráce s řadou výzkumných, vědeckých a univerzitních pracovišť soustavně posilovala své odborné kapacity a rozvíjela klíčové oblasti činností. Jednotlivé týmy pracovníků se v průběhu dalších let podílely na řešení národních i mezinárodních projektů, což přispělo ke zkvalitnění práce a ke zvýšení efektivity při plnění svěřených agend.

2016–2020: Stabilní základna pro data, služby a spolupráci

Během druhé dekády činnosti CENIA nadále posilovala svoji odbornou kapacitu. Zpracovávala pravidelné publikace (Zpráva o životním prostředí ČR, krajské zprávy a Statistická ročenka životního prostředí ČR), připravila několik monografií, které zpřístupňovaly informace o životním prostředí jak laické, tak odborné veřejnosti a rovněž se podílela na zpracování vybraných hodnotících a strategických dokumentů na národní i mezinárodní úrovni. Rozvíjela spolupráci s veřejnou správou, univerzitami a výzkumnými institucemi a etablovala se jako stabilní a respektovaná výzkumná organizace prostřednictvím řady projektů, z nichž k nejvýznamnějším patří např. **Národní inventarizace kontaminovaných míst 2 (NIKM2)**, **Centrum environmentálního výzkumu: Odpadové a oběhové hospodářství (CEVOOH)** a další. S cílem vytvořit prostor pro setkání a diskusi současných environmentálních témat uspořádala CENIA v roce 2019 první ročník konference **Životní prostředí – prostředí pro život**, která se stala významným meziresortním a mezioborovým fórem pro sdílení poznatků, zkušeností a aktuálních trendů v oblasti ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje.

V roce 2016 zahájila modernizaci ISSaRu, který s postupujícím časem přestával odpovídat současným požadavkům na míru automatizace, kontrolu kvality a flexibilitu prezentace dat. Z těchto důvodů zahájila CENIA ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí komplexní transformaci systému zpracování a publikace environmentálních dat. Prvotně byla vytvořena technická infrastruktura pro nový systém, kterou tvoří centralizovaný datový sklad, katalogový systém s vazbou na otevřená data a nové portálové vrstvy pro vizualizaci a publikaci indikátorů životního prostředí. Následně CENIA vybudovala **Národní environmentální reportingovou platformu**, která umožňuje vybraným resortním i mimoresortním organizacím sdílet ověřená data o životním prostředí. Uvedené aktivity vyústily v roce 2021 ve spuštění nového portálu **Envirometr**, který začal postupně nahrazovat ISSaR a od roku 2022 se stal výhradní platformou pro publikaci indikátorů stavu životního prostředí.

Velkou výzvu představovala v tomto období (nejen) pro CENIA pandemie covid-19, která v průběhu roku 2020 a následně i v roce 2021 zasáhla téměř veškeré aspekty jak osobního, tak profesního života. CENIA řešila především zajištění provozu informačních systémů, které umožňují uživatelům plnit legislativní povinnosti (ISPOP, ISOH atd.). Technická infrastruktura organizace naštěstí již několik let počítala s vysokou mobilitou zaměstnanců a umožňovala dálkový přístup k veškerým dokumentům i k prostředkům online komunikace mezi zaměstnanci i partnery. Odborné agendy organizace a jejich plnění se tak podařilo zajistit bez zásadních komplikací a výpadků.

2021–2025: Modernizace systémů a transformace agentury

Do postcovidového období vstoupila organizace s novým oficiálním názvem – **Česká informační agentura životního prostředí**, který je i nadále zkracován jako **CENIA** pro zachování kontinuity dlouhodobého odborného zaměření agentury a její etablované postavení v oblasti informační podpory environmentální politiky. V letech 2022 a 2023 CENIA úspěšně spustila modernizované systémy **ISPOP2** a **ISOH2**. Díky novým funkcím tyto systémy umožňují efektivnější správu agend, zajišťují jednotnou strukturu ohlášených dat, výrazně snižují jejich chybovost a zlepšují tok a zpracování informací ve vybraných oblastech životního prostředí.

V roce 2023 se vláda ČR zavázala snížit provozní výdaje státní správy o 5 %. Ministerstvo životního prostředí realizovalo tento závazek mimo jiné prostřednictvím restrukturalizace České informační agentury životního prostředí. S cílem optimálního využití odborných znalostí a kapacit byly vybrané odborné agendy agentury, např. analytická hodnotící činnost, expertíza v oblasti dálkového průzkumu Země a výkonná agenda ekoznačení a MA21, převedeny do působnosti MŽP a dalších resortních organizací. CENIA je nyní nastavena jako výkonná datová základna a vysoce odborná servisní agentura, která se zaměřuje na priority dle zadání Ministerstva životního prostředí. Jejimi hlavními cíli jsou správa informačních systémů a efektivní digitalizace, metodická podpora resortu a posílení odborné spolupráce s resortními i mimoresortními institucemi.

OD MANUÁLNÍHO VSTUPU K DATOVÝM TOKŮM: Digitalizace a vizualizace dat o životním prostředí

Jedním z nejdůležitějších úkolů České informační agentury životního prostředí byl od jejího založení, a v podstatě ještě před ním prostřednictvím jejích předchůdců, shromažďování, zpracování a správa dat z oblasti životního prostředí. Počátky této činnosti byly z dnešního pohledu hluboce archaické. Data od poskytovatelů byla ukládána na magnetické pásky a zpracovávána manuálně. S rostoucím důrazem na ochranu a zlepšování kvality životního prostředí rostla i potřeba tvorby politik založená na objektivních datech. V roce 2006 proto začala CENIA budovat Informační systém statistiky a reportingu (ISSaR) jako průřezovou informační základnu pro hodnocení a reporting.

Informační systém statistiky a reportingu ISSaR

Systém ISSaR byl navržen a určen ke sběru agregovaných, nikoli primárních dat, nebyl plánován jako duplikát již existujících systémů, ale měl být jejich doplňkem a nadstavbou. Zadání bylo neobvyklé – měla vzniknout fixní databáze, ovšem s měnící se a rozšiřující se strukturou témat. Jednotlivá témata měla navíc také vlastní unikátní strukturu. Pro splnění náročných vstupních požadavků vytvořila CENIA vlastními silami nestandardní řešení v OpenSource MySQL, které fungovalo od roku 2006 až do roku 2022.

Vzpomínky pamětníka:

Počátky ISSaRu sahají do roku 2005, tehdy CENIA vlastními silami v OpenSource MySQL vyvinula redakční systém Janitor, který umožňoval relativně pohodlný přepis dat z různorodých a často nedigitalizovaných zdrojů. Data ve formě xlsx souborů se vytiskla na papír a přes formulář Janitoru se ručně vkládala do databáze ISSaR, odtud se přes SQL dotaz opět vytiskla na papír a provedla se kontrola dat na vstupním papíru proti datům na výstupním papíru. V záznamu se ručně označily chyby a následně se, opět ručně, opravily v databázi. Vzpomínám si, že jsme vkládaly data čtyři naráz. Sídli jsme tehdy v Kodaňské ulici a síť tam byla tak pomalá, že trvalo cca půl minuty, než se zapsané číslo načetlo do databáze a mohlo se vkládat další číslo.

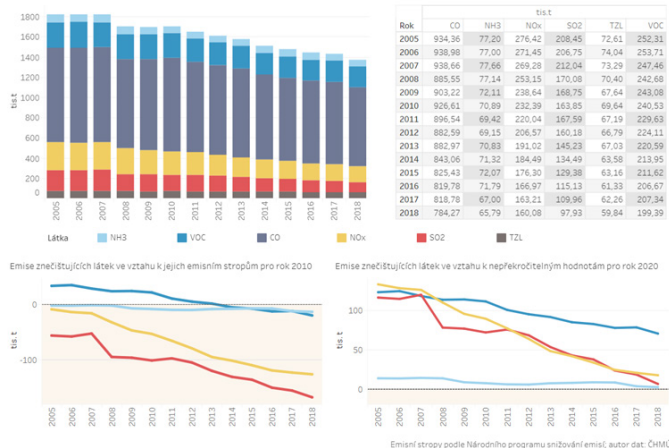
Do systému byly v roce 2007 uloženy časové řady agregovaných údajů od roku 1990, včetně jejich popisu, metodiky a možnosti srovnání. Nad datovou bází byly vytvořeny tři nadstavby: **On-line ročenka životního prostředí**, **sada indikátorů Strategie udržitelného rozvoje (SUR)** a **sada indikátorů Státní politiky životního prostředí (SPŽP)**. Současně byla rozvíjena spolupráce s resortními i mimoresortními organizacemi, které do systému poskytovaly data.

V roce 2008 byl hlavní vývoj ISSaR dokončen a jeho veřejný obsah byl zpřístupněn na webových stránkách opět prostřednictvím Janitoru, který umožňoval „life“ zobrazování dat z databáze. Toto řešení představovalo v době neexistujících webových grafových komponentů a zejména dnes obvyklého BI softwaru značný technologický pokrok. Janitor umožňoval interaktivní práci s daty přímo ve webovém rozhraní, včetně filtrování a vizualizace a exportu dat, což tehdy nebylo běžné. Systém byl plně integrovaný s databázovou vrstvou ISSaR a poskytoval uživatelům dynamické grafy a tabulky v reálném čase – bez nutnosti externích nástrojů nebo komerčního softwaru. Díky tomu se ISSaR stal nejen datovým skladištěm, ale i nástrojem pro rychlou analýzu a prezentaci výsledků, přístupným široké odborné i laické veřejnosti.

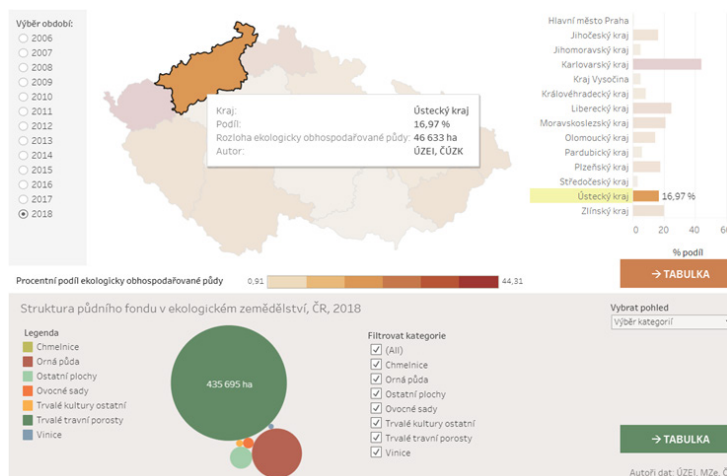
V roce 2009 byla v ISSaRu zprovozněna prezentace **Klíčových indikátorů životního prostředí**, která byla v následujících letech rozšiřována v návaznosti na změny ve Zprávě o životním prostředí České republiky. Pokračovala také spolupráce s Českým statistickým úřadem na vývoji automatizovaného vstupu dat. Rozvoj systému byl mimo jiné podpořen spoluprací v rámci sítě EIONET a zapojením CENIA do **iniciativy SEIS** (Shared Environmental Information System / Systém sdílení informací o životním prostředí), platformou pro vzájemnou komunikaci umožňující uživatelům poskytovat a sdílet informace v oblasti životního prostředí.

V roce 2010 byl zahájen **překlad všech prezentovaných klíčových indikátorů do anglického jazyka** a o rok později byla dokončena anglická mutace stránek. I nadále docházelo na webovém portálu ISSaR k pravidelné aktualizaci údajů týkajících se hodnocení stavu a vývoje jednotlivých složek životního prostředí a hlavních hnacích sil, které je ovlivňují. V roce 2012 proběhla výrazná **aktualizace struktury Klíčových indikátorů životního prostředí**. S ohledem na vydání nové Situační zprávy ke **Strategickému rámci udržitelného rozvoje ČR** byly aktualizovány stránky ISSaR týkající se této problematiky. O rok později ISSaR nabídl rozšířené verze hodnocení indikátorů včetně jejich specifikací a metadat a bylo vytvořeno vizuální rozhraní pro **Multimediální ročenku životního prostředí II**, která představovala webovou interaktivní výukovou pomůcku pro žáky i učitele základních a středních škol v oblasti environmentálního vzdělávání.

V roce 2015 musela být prezentační část ISSaR převedena do **režimu zabezpečeného přístupu** kvůli bezpečnostním incidentům. Navzdory technickým problémům proběhla pravidelná aktualizace datových sad spravovaných pro potřeby zpracování Zprávy o životním prostředí ČR, Klíčových indikátorů životního prostředí i Statistické ročenky životního prostředí. Započala rovněž přestavba On-line ročenky životního prostředí, která představovala internetovou verzi Statistické ročenky životního prostředí.

Vizualizace dat v ISSaR

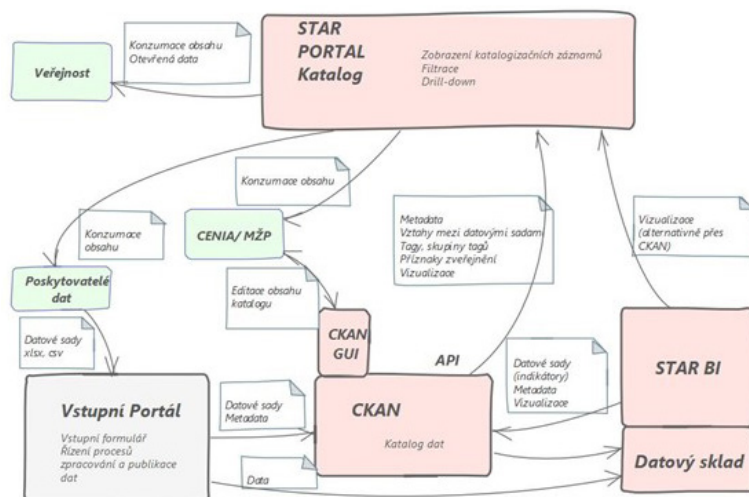
Vizualizace dat v ISSaR

V roce 2017 byla prezentační část ISSaR kompletně přebudována a nově začala využívat **vizualizační nástroj Tableau** – jeden z nejsilnějších vizualizačních nástrojů v tehdejší době. Jeho možnosti umožnily přistupovat k vizualizaci dat kreativním způsobem a vtáhnout do problematiky i uživatele z řad laické veřejnosti. Ve webovém rozhraní tak byly indikátory životního prostředí zobrazovány s využitím široké palety různých typů grafů a zařazovány do vizuálně atraktivních dashboardů – „nástěnek“ díky kterým bylo možné

na jednom místě najít jak intuitivní grafický pohled na data, tak i detailnější údaje ve formě tabulek nebo tooltipů (tj. bublin s informacemi, které se zobrazují po přejetí myši). Vizualizace přitom nebyly pouze statické; naopak uživatele vyzývaly k interakci. K možnostem Tableau patřily mimo jiné i pokročilé možnosti filtrování, využití hypertextových odkazů mezi jednotlivými dashboardy, actions se schopností zvýrazňování dat při přejetí myši nebo včlenění prostorových dat pro tvorbu interaktivních map. Vizualizace dat tak tvořila hlavní část obsahu webového portálu. Indikátory zde byly členěny podle hlavních tematických oblastí životního prostředí jednak na celostátní, ale také na krajské úrovni. ISSaR tak poskytoval komplexní pohled na stav životního prostředí v ČR a všechna zobrazovaná data byla dostupná ke stažení ve formátech .xls, .csv, .pdf, .ppt nebo v .png.

Platforma pro statistiku, reporting a analýzy StaR a Envirometr

Tehdejší způsob práce s daty v CENIA (příjem dat, vklad do databáze a zčásti i prezentace dat) se však stále vyznačoval relativně nízkou mírou automatizace a rychle tak zastarával. Dlouhodobou vizí CENIA bylo vnést automatizaci do všech fází práce s datovým tokem a modernizovat příjem, ukládání i vizualizaci a prezentaci dat tak, aby odpovídaly soudobým standardům. Proto byl v roce 2018 zahájen projekt StaR (Platforma pro statistiku, reporting a analýzy), jehož cílem bylo vytvoření **informačního systému** pro statistiku a reporting v resortu životního prostředí, který se skládá z **platformy** sloužící k ukládání a transformaci dat, z **katalogu dat** a z **portálové (webové) prezentační vrstvy**. Projekt StaR tak v CENIA zajistil technické zázemí pro zpracování dat.

Základní komponenty systému StaR a základní datové toky a uživatelská rozhraní

Pro vytvoření vizualizací indikátorů byl nasazen vizualizační a analytický nástroj Power BI, který zpřístupňuje data z datového skladu StaR BI a umožňuje jejich přehlednou prezentaci. Na konci roku 2021 byl datový sklad pilotně naplněn a ze vstupních dat byly následně úspěšně vytvořeny vizualizace

Vzpomínky pamětníka

Hlavní rozdíl ISSaRu oproti StaRu je v tom, že dříve se data zpracovávala dvoukolejně: z excelových souborů doručených jednotlivými poskytovateli byl vytvořen text a grafy do Zprávy o životním prostředí ČR, krajských zpráv a dalších publikací, zatímco paralelně byla data ručně vkládána do databáze ISSaR a byly z nich následně vytvořeny vizualizace. Důvodem dvoukolejnosti bylo časové hledisko. Data se odevzdávala od června, Zpráva o životním prostředí ČR musela být hotová v červenci, ale data do ISSaR se ručně vkládala postupně až do konce roku a k nim se také postupně vytvářely do konce roku vizualizace.

V nynějším StaRu se data ze vstupního souboru v excelu od poskytovatele dostanou přes Dataport a CKAN do databáze za několik minut, vizualizace se vytvoří jednou a v příštích letech se už jenom aktualizuje. Takže data jsou pro Zprávu o životním prostředí ČR a krajské zprávy dostupná z databáze krátce po svém vložení do Dataportu.

indikátorů pro Zprávu o životním prostředí. Zprovozněn byl nový webový portál Envirometr jako prezentační nástroj dat a indikátorů životního prostředí, který postupně nahradil generačně zastaralý webový portál ISSaR. Na začátku roku 2022 byl provoz ISSaR ukončen a Envirometr byl dále zdokonalen a naplněn aktuálními daty.

Národní environmentální reportingová platforma NERP

CENIA zajišťuje validovaná data a informace z oblasti životního prostředí ve spolupráci s řadou resortních i meziresortních organizací, např. s ČHMÚ, AOPK, ČSÚ a dalšími. Vzhledem k jejich množství je nutné napříč institucemi zajistit jednotný standard dat, ošetřit jejich vlastnictví a optimalizovat metodiku jejich sběru. Proto CENIA začala v roce 2019 budovat **Národní environmentální reportingovou platformu (NERP)**, která představuje virtuální síť spolupracujících institucí a podílí se na auto-

matizaci zpracování a publikace dat v resortu životního prostředí. V roce 2021 bylo do Platformy NERP zapojeno 70 poskytovatelů dat a 80 koordinátorů, kteří reportovali 550 datových sad, na jejichž základě bylo vizualizováno 250 elementárních indikátorů. Pro předání datových sad vytvořila CENIA portálový systém **Dataport**, který zredukoval manuální zpracování dat a umožnil příjem a validaci standardních datových sad, vklad metadat, potvrzení podmínek užití a zásadně tak přispěl ke zlepšení řízení a kontroly kvality dat. V systému

Vizualizace dat v Envirometru

DOMŮ > DATA > DEFOLIACE ZÁKLADNÍCH DRUHŮ DŘEVIN (2020)

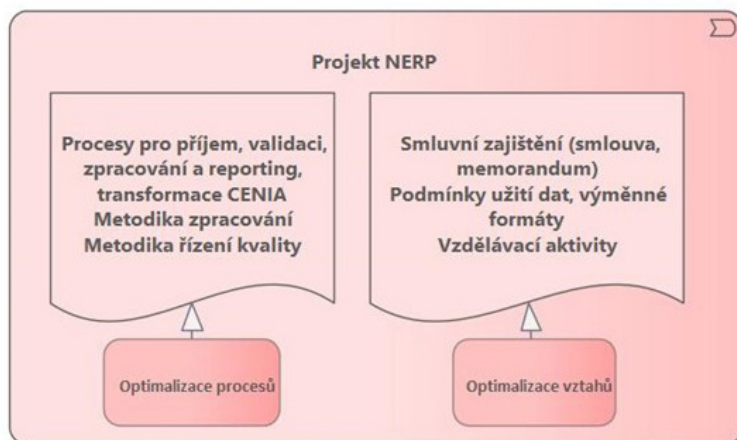
Defoliace základních druhů dřevin (2020)

Schopnost lesů plnit některé jejich funkce lze hodnotit dle zdravotního stavu vyjádřeného stupněm defoliace, která je definována jako relativní ztráta asimilačního aparátu v koruně stromu v porovnání se zdravým stromem, rostoucím ve stejných porostních a stanovištních podmínkách.

Defoliace základních druhů dřevin v ČR podle tříd [%], 2020

Zvýšení automatizace, kvality, formalizace vztahů

Pilíře projektu NERP k zvýšení automatizace, kvality a formalizaci vztahů

je dnes evidováno více než tisíc datových sad a z nich vytvořených indikátorů životního prostředí. Zároveň byl vytvořen lokální **katalog otevřených dat**, který byl propojen s Národním katalogem otevřených dat.

V roce 2024 došlo k organizační změně a kurátorská práce s daty byla přesunuta na Ministerstvo životního prostředí. To znamenalo změnu procesů a převzetí dalších činností. Díky automatizaci zpracování a optimalizaci procesů v předchozím období proběhla transformace bez problémů.

DVACET LET HODNOCENÍ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ: Od dat k souvislostem

Shromažďování, analýza a následné sdílení ověřených environmentálních informací jsou klíčovými kroky pro porozumění stavu životního prostředí a dopadům lidské činnosti na jeho kvalitu. Pouze na základě kvalitních a správně pochopených dat lze činit informovaná rozhodnutí, která vedou k ochraně životního prostředí, udržitelnému rozvoji a účinné environmentální politice. Otevřené sdílení těchto informací zároveň zvyšuje povědomí a zapojuje společnost do odpovědného přístupu k životnímu prostředí.

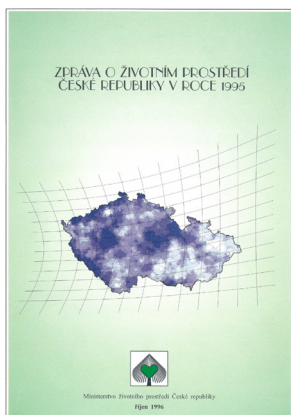
Zpracováním, vyhodnocováním, interpretací a publikací informací o životním prostředí se CENIA zabývá již od roku 2005. Nejprve přešlo v roce 2005 na CENIA zpracování Statistické ročenky životního prostředí ČR, která byla dříve společnou publikací Českého statistického úřadu a Ministerstva životního prostředí. Výraznými produkty CENIA se brzy staly periodické publikace, které za uplynulé roky vytvořily několik edičních řad. Mimořádné postavení mezi nimi měla každoroční Zpráva o životním prostředí České republiky, stejně jako zpracování tzv. krajských zpráv.

Vzpomínky pamětníka:

Již od samotného počátku tak patřily zmiňované pravidelné publikace mezi klíčové výstupy CENIA. Od roku 2008 jsme začali intenzivně pracovat na zatraktivnění nejen jejich struktury a vizuální podoby, ale hlavně na změně přístupu z „pouhého“ popisu stavu životního prostředí a meziročních změn k hodnocení založeném na indikátorech a hledání souvislostí za čísla a grafy, které umožňuje čtenáři lépe chápat širší kontext a trendy vývoje. K aplikaci nových hodnotících metod nám pomohly mimo jiné i twinningové projekty s německými kolegy.

Zpráva o životním prostředí České republiky

Zpráva o životním prostředí ČR doznala v působnosti CENIA zásadní změny struktury i designu a přestala být jen nezáživým „materiálem“ pro vládu a poslance. Počínaje Zprávou o životním prostředí 2008 byl stav a vývoj životního prostředí hodnocen pomocí sady klíčových indikátorů. Tato indikátorová sada však do budoucna nebyla statická, ale odrážela aktuální problémy životního prostředí a dostupnost datových sad. Nová metodika sledovala metodické trendy používané v EU a byla tak v souladu s postupným procesem sladování reportingu na národní a evropské úrovni. V roce 2016 připravila CENIA novou strukturu a grafický design Zprávy o životním prostředí ČR i krajských zpráv. V roce 2018 byl navržen a schválen nový koncept Zprávy o životním prostředí ČR, na jehož základě byla Zpráva o životním prostředí zpracována jednou za dva roky v podrobném znění a v mezidobí CENIA zpracovávala shrnutí nejdůležitějších informací o stavu a vývoji životního prostředí. Za účelem atraktivní a názorné vizualizace začala CENIA připravovat infografiky pro klíčová zjištění Zprávy o životním prostředí ČR i další témata řešená v rámci agentury. V roce 2021 došlo ke změně obsahového konceptu a struktury Zprávy o životním prostředí ČR s cílem harmonizace indikátorových sad a průběžného vyhodnocování Státní politiky životního prostředí ČR 2030 s výhledem do 2050 dle jejích oblastí.

Zprávy o životním prostředí v krajích České republiky

Krajské zprávy byly v CENIA nově indikátorově a graficky zpracovány počínaje publikacemi **Stav životního prostředí v jednotlivých krajích České republiky** v roce 2007. V souvislosti s úspornými opatřeními resortu byly krajské zprávy pro roky 2009 a 2010 zredukovány a pro roky 2011–2013 se nezpracovávaly vůbec. Novelizací zákona č. 123/1998 Sb. v roce 2015 byla obnovena povinnost každoročně zpracovávat Zprávy o životním prostředí v krajích ČR. Na základě této povinnosti tak v následujících letech vznikalo 14 tzv. krajských zpráv, a navíc jedna Souhrnná zpráva o životním prostředí v krajích ČR.

Statistická ročenka životního prostředí České republiky

Statistická ročenka životního prostředí ČR byla počínaje rokem 2011 obohacena o grafickou prezentaci dat, zejména formou map, případně kartogramů či kartodiagramů. Byly zde rovněž publikovány výsledky některých aktuálních projektů, které se týkaly zejména oblasti vlivu zhoršeného životního prostředí na lidské zdraví ve vybraných regionech ČR. Zajímavostí ročenky se stala i kapitola přehledně shrnující názory a postoje veřejnosti. V roce 2015 CENIA nově připravila prezentace jednotlivých datových tabulek Statistické ročenky za rok 2014 ve formátu MS Excel pro jejich snadnější stahování a následné využití ze strany uživatelů. Rovněž došlo k harmonizaci s ostatními pravidelnými publikacemi v označení ročníku dle roku posledních dostupných dat, nikoliv dle roku vydání Statistické ročenky, jako tomu bylo do roku 2014.

Další publikační a analytická činnost CENIA

V ediční řadě monografií lze za revoluční označit publikaci z roku 2005 **Životní prostředí v České republice 1989–2004**, která hodnotí vývoj životního prostředí na území České republiky během porevolučních patnácti let a poukazuje na zásadní změnu stavu životního prostředí během tohoto období, a publikaci z roku 2008 **Hospodářství a životní prostředí v České republice po roce 1989**, která pojednává o turbulentním vývoji hospodářství České republiky od tzv. sametové revoluce do roku 2007 a o jeho vlivech na životní prostředí.

Žáci a studenti byli hlavní cílovou skupinou pro graficky ilustrativní brožuru **Životní prostředí – prostředí pro život?** (2007), která pojednává o silniční dopravě, kvalitě ovzduší, energetické náročnosti, odpadovém hospodářství a rozvoji měst, s poukazem na možná rizika pro lidské zdraví a ekosystémy, a brožuru **Životní prostředí – prostředí každého z nás?** (2009), věnovaná vlivu domácností na životní prostředí z hlediska hospodaření s energií, hospodaření s vodou, vlivu dopravy, zajištění potravin a nakládání s odpady, doplněné rámcovou kapitolou o ekologické stopě. Pro environmentální vzdělávání a průřezovou výchovu k udržitelnému vývoji pro žáky i učitele základních a středních škol byly vytvořeny metodické výukové pomůcky ICT realizované prostřednictvím projektů **Multimediální ročenka životního prostředí** (2006–2008) a **Multimediální ročenka životního prostředí II** (2010–2013).

Od roku 2015 spolupracovala CENIA na agendě udržitelného rozvoje, konkrétně na přípravě **Strategického rámce České republiky 2030** a na přípravě **koncepce indikátorové sady zranitelnosti ČR vůči změně klimatu**, která byla navržena v rámci přípravy Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu. V roce 2017 byla vyhodnocena navržená sada indikátorů zranitelnosti ČR vůči změně klimatu s referenčními daty k roku 2014 a o dva roky později pro data k roku 2017. V rámci harmonizace indikátorových sad využívaných v oblasti životního prostředí byla v roce 2020 upravena **sada indikátorů zranitelnosti** a navržena **sada indikátorů pro novou Státní politiku životního prostředí 2030 s výhledem do roku 2050**.

V návaznosti na oslavy 25letého výročí samostatnosti České republiky vydala CENIA v roce 2019 infografickou publikaci s názvem **Čtvrtstoletí životního prostředí samostatné České republiky – data, vývoj, souvislosti**. V publikaci je graficky atraktivní formou prezentováno 11 tematických oblastí, které podávají obraz zásadních změn v oblasti životního prostředí v posledních 25 letech od vzniku samostatné České republiky 1. ledna 1993 až do roku 2017.

Na publikaci **Vývoj krajinného pokryvu dle CORINE Land Cover na území ČR v letech 1990–2012** navázala v roce 2021 rozsáhlá recenzovaná publikace **Tvář české krajiny v prostoru a čase: Mapování CORINE Land Cover 1990–2018 v socioekonomických souvislostech**, která propojuje analytické informace o krajině a jejím pokryvu s daty o socioekonomickém vývoji a principy udržitelného rozvoje tak, jak je prezentuje Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky 2030.

Při příležitosti 30 let od vzniku samostatné České republiky připravila CENIA v roce 2023 interaktivní webovou storymapu **30 let životního prostředí samostatné České republiky očima České informační agentury životního prostředí**, která přehledně seznamuje nejen se změnami, jež životní prostředí samostatné ČR zaznamenalo za posledních 30 let, ale i s novými trendy a výzvami, jímž bude životní prostředí a společnost čelit v letech příštích.

Poslední monografií vydanou CENIA je **SLOŽITÝ SVĚT JEDNÍM ČÍSLEM aneb Česko v indexech**. Publikace prezentuje, jak si Česko vede v oblastech životního prostředí, ekonomických a sociálních otázkách a celkově pokroku na cestě k udržitelnosti ve srovnání jak se zeměmi EU27 i světa.

Vzpomínky pamětníka:

Naše vzdělávací výstupy měly velký ohlas, brožury byly rozeslány a využívány v mnoha školách a Multimediální ročenka životního prostředí byla nejprve testována v pilotních školách a dále hojně využívána jako interaktivní vzdělávací prostředí v environmentální výchově. Dokonce i po jejím stažení z webových stránek v důsledku již nevyhovujících technických parametrů jsme od učitelů dostávali dotazy, kde by ji mohli znovu najít. Velký úspěch zaznamenala také infografická publikace Čtvrtstoletí životního prostředí samostatné České republiky. Její slavnostní představení v Senátu Parlamentu ČR bylo nejen symbolickým oceněním naší práce, ale i potvrzením, že data zpracovaná srozumitelně a vizuálně atraktivně mají sílu oslovit široké publikum. Publikace našla své místo nejen v odborných kruzích, ale i ve školách, kde sloužila jako cenný vzdělávací materiál v oblasti životního prostředí.

Mezinárodní spolupráce při hodnocení životního prostředí

Dlouhodobě probíhala **spolupráce CENIA s Evropskou agenturou pro životní prostředí (EEA)** na hodnocení životního prostředí, a to zejména na přípravách národních příspěvků a připomínkování jednotlivých ročníků vlajkové publikace EEA **The European environment — state and outlook** (označovaný dříve jako **SOER**, nyní jako **Europe's Environment**), a to již od SOER 2010. Pro publikace SOER 2010, 2015 i SOER 2020 se CENIA podílela na jazykové korektuře překladu Syntézy (Evropské životní prostředí – stav a výhled 2010/2015/2020: shrnutí). V roce 2010 CENIA společně s MŽP a zástupci EEA uspořádala tiskovou konferenci k představení publikace SOER 2010, v roce 2015 participovala na obsahové i organizační přípravě semináře k představení publikace SOER 2015 v Senátu Parlamentu ČR a připravila seminář pro širokou odbornou veřejnost v Evropském domě. V roce 2020 byla publikace SOER představena online z důvodu pandemie covid-19.

Mezinárodní spolupráce probíhala rovněž s **OECD** v pracovní skupině pro informace o životním prostředí (WPEI) a na přípravě Environmental Performance Review.

Restrukturalizace České informační agentury životního prostředí k 31. 12. 2023 vedla ke **zrušení analytické hodnotící činnosti v agentuře a zpracování periodických publikací bylo převedeno** na Ministerstvo životního prostředí.

INFRASTRUKTURA PROSTOROVÝCH DAT V CENIA: Historie, současnost a další směřování

Prostorová data, označovaná také jako geodata, obsahují informace o poloze a charakteristikách objektů na Zemi. Jsou klíčem k porozumění a interakci s naším fyzickým světem. Aniž bychom si to uvědomovali, řada úkonů našeho každodenního života se odvíjí od dostupnosti prostorových dat. Ať už se jedná o využití online navigace či vyhledání nejbližší kavárny nebo bankomatu pomocí aplikací, které má dnes v mobilním telefonu skoro každý z nás. Geodata jsou však nezbytná také k mnoha odborným a expertním činnostem, jako jsou prostorové analýzy pro plánování politik nebo monitoring. Ke správě prostorových dat (nejen) z oblasti životního prostředí slouží náš Geoportál.

Letecká mapa

Historie prostorových dat v CENIA se začala psát v roce vzniku samotné České informační agentury životního prostředí, tedy v roce 2005, kdy se CENIA stala provozovatelem **Mapových služeb Portálu veřejné správy**, národního portálu tehdy ještě v gesci Ministerstva informatiky. Do tohoto portálu svými informacemi pro občany i pro výkon veřejné správy přispívalo v té době osm resortů a rozsah informací se neustále zvětšoval. V prosin-

ci 2005 přesáhla průměrná návštěvnost tohoto portálu 20 000 unikátních návštěv denně.

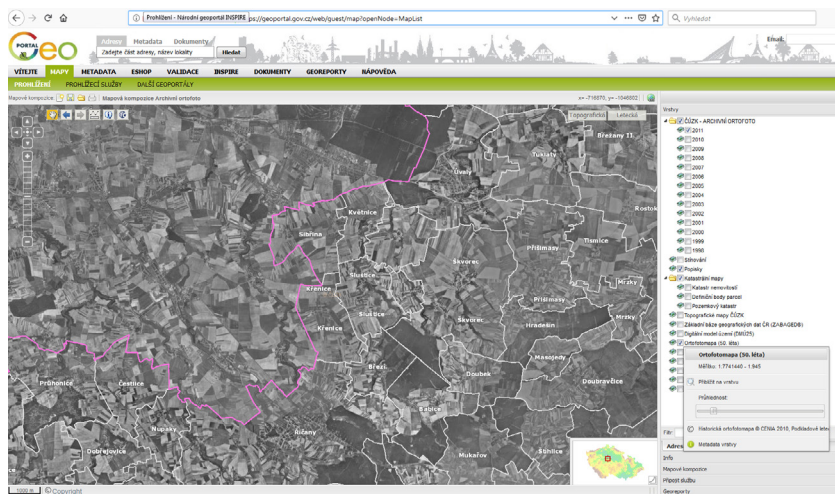
Přibližně ve stejné době se začala projevovat potřeba dostupnosti jednotných dat přesahujících hranice jednotlivých států. V té době v Evropě neexistovala společná infrastruktura pro prostorová data, každý stát měl vlastní standardy a bylo obtížné data sdílet. Proto se na evropské úrovni začala rodit iniciativa s cílem zpřístupnit široké veřejnosti standardizovaná prostorová data. Tato snaha vyústila v roce 2007 v přijetí tzv. Směrnice INSPIRE, která zavedla jednotná pravidla, metadata a standardy v oblasti prostorových dat, aby bylo možné data snadno sdílet a kombinovat napříč členskými státy EU.

V reakci na evropskou iniciativu nahradila CENIA v roce 2011 tehdejší portál Mapových služeb **Národním geoportálem INSPIRE**, který široké veřejnosti zpřístupnil prostorová data z témat přílohy Směrnice a zároveň zajistil sdílení dat a jejich pravidelný monitoring a reporting. V následujících letech byly kompletně přemigrovány Mapové služby do prostředí Národního geoportálu INSPIRE, byly zavedeny důsledné kontroly kvality metadat na základě požadavků EU a systém byl postupně naplňován daty a metadaty tak, aby umožňoval poskytovatelům tvorbu a nahrávání metadat, sdílení dat a tvorbu mapových kompozic.

Geoportál je nyní komplexní informační systém. Svými prostorovými daty do něj přispívá každý resort, dále samosprávy (organizované v Asociaci krajů ČR nebo Svazu měst a obcí) a také soukromé subjekty a vzdělávací instituce. Na portálu tak lze nalézt rozmanitá data, od základního polohopisu, přes demografii, kvalitu ovzduší až po odpadové hospodářství. Na geoportál je napojen velký počet uživatelů,

kterí potřebují státem garantovaná data pro své analýzy, každodenní práci při projektování, pro výuku, studenti data potřebují pro své práce, případně i soukromé firmy pro vývoj aplikací.

Od spuštění současného geoportálu uplynulo čtrnáct let, během kterých došlo k významným změnám v technologii i legislativě. Upravují se požadavky na obsah, jedna technologie nahrazuje druhou a nejrychleji se vyvíjejí trendy v oblasti publikace prostorových dat. K poslednímu zásadnějšímu rozvoji systému přitom došlo v roce 2017, od té doby je prováděna pouze základní údržba. Geoportál se tak při každodenním provozu potýká s obtížemi, které mají za následek pokles jeho využitelnosti pro uživatele.

Historická ortofotomapa (50. léta)

CENIA proto nyní připravuje nový geoportál, který nahradí stávající systém z roku 2011 a bude moderním informačním systémem veřejné správy, zajišťujícím jednotnou prezentaci prostorových dat a informací veřejné správy, včetně nástrojů pro jejich popis, vyhledání, validaci a poskytování dle aktuálních standardů v souladu s legislativními požadavky na prostorová data v České republice i v Evropské unii. Díky tomu dojde k rozvoji služeb eGovernmentu pro občany, podniky, výzkumné organizace a veřejné orgány na území ČR.

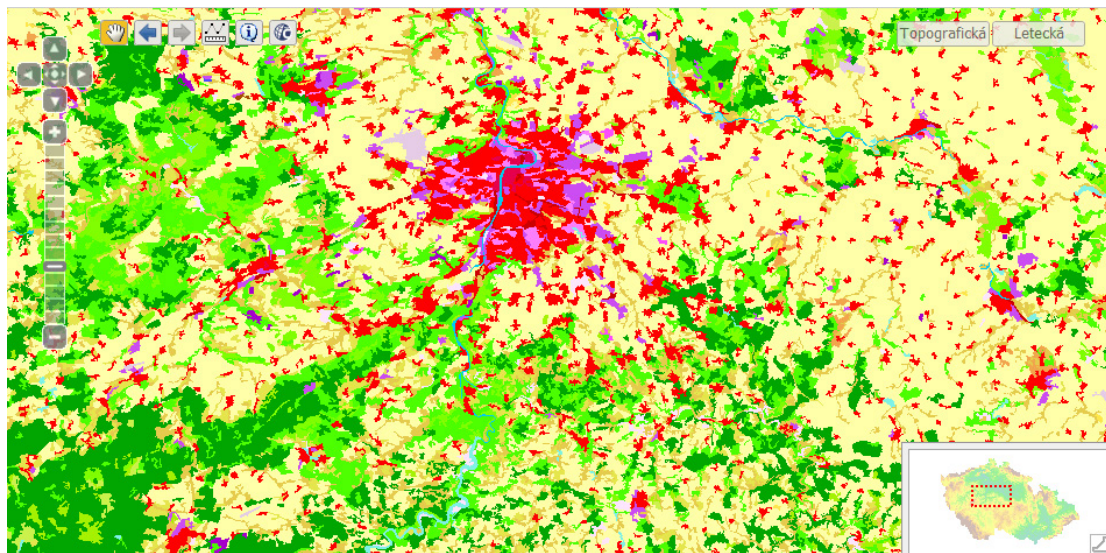
Typologie české krajiny

CENIA A GMES/COPERNICUS: 20 let odborné a koordinační činnosti v oblasti pozorování Země

Od začátku svého vzniku plnila Česká informační agentura životního prostředí své poslání zajistit průřezovou informační základnu pro hodnocení a reporting na národní i mezinárodní úrovni. Jedním ze základních horizontálních nástrojů akvizice dat byl od počátku činnosti agentury program **GMES – Global Monitoring for Environment and Security (Globální monitoring životního prostředí a bezpečnosti)**. Program GMES, později přejmenovaný na **Copernicus**, představuje klíčovou iniciativu Evropské unie pro pozorování Země. Jeho cílem je poskytovat aktualizované, spolehlivé a volně dostupné informace o životním prostředí, klimatu, přírodních katastrofách, zemědělství, dopravě a dalších oblastech. Program je koordinován Evropskou komisí ve spolupráci s ESA (Evropskou kosmickou agenturou), EUMETSAT, členskými státy EU a dalšími partnery.

Již v roce 2006 se ředitel CENIA zapojil do činnosti poradního výboru pro implementaci GMES a CENIA se účastnila celoevropského projektu GMES Land Monitoring Fast Track Service jako uživatel. Projekt používal data z land cover a land use a kombinoval je se socio-ekonomickými informacemi pomocí GIS nástrojů a modelů. Výsledné produkty byly využívány při prostorovém plánování území.

V roce 2007 byl zahájen projekt **CORINE LAND COVER 2006/GMES FTSP land monitoring project**, řízený Evropskou agenturou pro životní prostředí, jehož cílem bylo vytvoření evropské databáze krajinného pokryvu na základě jednotné metodiky a tvorba změnových databází. Tvorba datové vrstvy CORINE, která rozděluje území Evropy do standardizovaných tříd využití půdy (např. lesy, zemědělská půda, zastavěná území, mokřady), se pravidelně opakuje v 6letých intervalech a CENIA se na její přípravě podílí dodnes.

Mapová vrstva CORINE Land Cover (2012–2018)

Pro koordinaci programu v ČR byl v roce 2010 zřízen **Národní sekretariát GEOSS/GMES**. CENIA byla jedním ze čtyř zakládajících členů sekretariátu a od počátku zajišťovala jeho odborné a organizační fungování. K významným aktivitám agentury patřila příprava webového portálu, koordinace pracovních schůzek, jednání se zainteresovanými institucemi státní a veřejné správy, např. Ministerstvem dopravy,

generálním ředitelstvím hašičského záchranného sboru Ministerstva vnitra, zástupci krajů a dalších s cílem předávat aktuální informace o vývoji evropského programu GMES/Copernicus a sbírat požadavky na vývoj služeb od koncových uživatelů.

Z pověření Ministerstva životního prostředí zastupovala CENIA Českou republiku nejen na jednáních

uživatelského fóra či výboru GMES/Copernicus, ale i na specificky zaměřených workshopech pořádaných Evropskou komisí v Bruselu i ve vybraných výborech Evropské kosmické agentury. Kromě toho se CENIA z pozice národního kontaktního bodu za Českou republiku pro Evropskou agenturu pro životní prostředí pravidelně účastnila jednání NFP pracovní skupiny zaměřené na GMES/Copernicus.

Od roku 2012 CENIA pořádala odborná setkání **České uživatelské fórum Copernicus** s účelem propojení širokého spektra uživatelů dat a produktů programu. S rostoucím významem a rozsahem programu se zvyšoval i odborný dopad konference, jejíž další ročníky navštěvovalo přes 200 českých i zahraničních účastníků, včetně zástupců evropských institucí.

Od dob svého vzniku se program Copernicus vyvinul ve vysoce sofistikovaný, rozsáhlý a pokročilý systém pro pozorování a monitorování Země. Jeho prostřednictvím jsou díky rozmanitým technologiím – od družic až po pozemní měřicí systémy – získávány informace o stavu životního prostředí. Získaná data jsou využita pro vytváření služeb programu Copernicus, které jsou zaměřeny na následující oblasti: monitorování území, atmosféry, mořského prostředí, klimatických změn, dále na krizové řízení a bezpečnost. Informace, produkty i služby, které program Copernicus nabízí, jsou volně dostupné a mají k nim přímý, bezplatný a neomezený přístup všichni uživatelé včetně široké veřejnosti. K jeho implementaci v ČR zásadním způsobem přispěla CENIA svou odbornou expertizou, aktivní účastí na národní i evropské úrovni, koordinací národního sekretariátu a systematickým propojováním uživatelských potřeb s vývojem služeb a datových produktů programu.

Na základě dat z programu Copernicus vytvořila CENIA několik publikačních výstupů. Prvním z nich je publikace [Vývoj krajinného pokryvu dle CORINE Land Cover na území ČR v letech 1990–2012](#), na kterou navázala v roce 2021 rozsáhlá recenzovaná publikace [Tvář české krajiny v prostoru a čase: Mapování CORINE Land Cover 1990–2018 v socioekonomických souvislostech](#), jež propojuje analytické informace o krajině a jejím pokryvu s daty o socioekonomickém vývoji a principy udržitelného rozvoje tak, jak je prezentuje Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky 2030. Z podkladů, které byly použity pro druhou z uvedených publikací, vytvořila následně CENIA webovou storymapu [Vývoj české krajiny](#)

[v posledních desetiletích](#), jejímž účelem je představit návštěvníkům, především z řad laické veřejnosti, vývoj české krajiny v posledních třiceti letech a podat jim základní informace o programu Copernicus.

Z rozhodnutí Ministerstva životního prostředí byla agenda programu Copernicus od roku 2024 převedena na Český hydrometeorologický ústav.

České uživatelské fórum Copernicus

Storymapa Vývoj české krajiny v posledních desetiletích

INTEGROVANÁ PREVENCE A OMEZOVÁNÍ ZNEČIŠTĚNÍ: Dvacet let odborné podpory v praxi

Agenda IPPC (integrovaná prevence a omezování znečištění) je nedílnou součástí činnosti CENIA (dříve Českého ekologického ústavu) již od roku 2003. Jejím hlavním cílem je podpora procesu integrovaného povolování velkých průmyslových a zemědělských zařízení. To zahrnuje především zpracování tzv. odborných vyjádření k žádostem o vydání nebo změnu integrovaného povolení, které slouží krajským úřadům jako podklad pro jejich rozhodnutí o stanovení provozních podmínek zařízení.

Průmyslová a zemědělská zařízení mohou mít významný dopad na kvalitu životního prostředí. Mezi hlavní negativní vlivy patří znečišťování ovzduší emisemi škodlivých látek, znečišťování vod vypouštěním odpadních vod, zátěž půdy chemickými látkami nebo produkce nebezpečných odpadů. Nešetrný provoz může vést k dlouhodobému poškození ekosystémů, ohrožení zdraví obyvatel a zhoršení kvality života v okolí těchto zařízení.

Právě proto je důležité, aby byla tato zařízení provozována s maximálním ohledem na životní prostředí. K tomu slouží proces integrovaného povolování, který stanovuje pravidla provozu na základě tzv. nejlepších dostupných technik (BAT). Ty představují moderní, efektivní a šetrná řešení, která minimalizují dopady na životní prostředí, a zároveň jsou ekonomicky a technicky proveditelná.

Vyjádření, která CENIA zpracovává, se zaměřují především na posouzení souladu provozu s těmito

Místní šetření v rámci zpracování posudku k integrovanému povolení

technikami, jež stanovují jednotné environmentální standardy v rámci celé EU. Jejich cílem je zajistit, aby zařízení fungovala v souladu s nejnovějšími poznatky a technologiemi, které přispívají k udržitelnému rozvoji.

Součástí procesu je také místní šetření přímo ve vybraném zařízení. To umožňuje nejen ověřit údaje uvedené v žádosti, ale i navázat přímý kontakt s provozovatelem a upřesnit provozní informace důležité pro hodnocení žádosti.

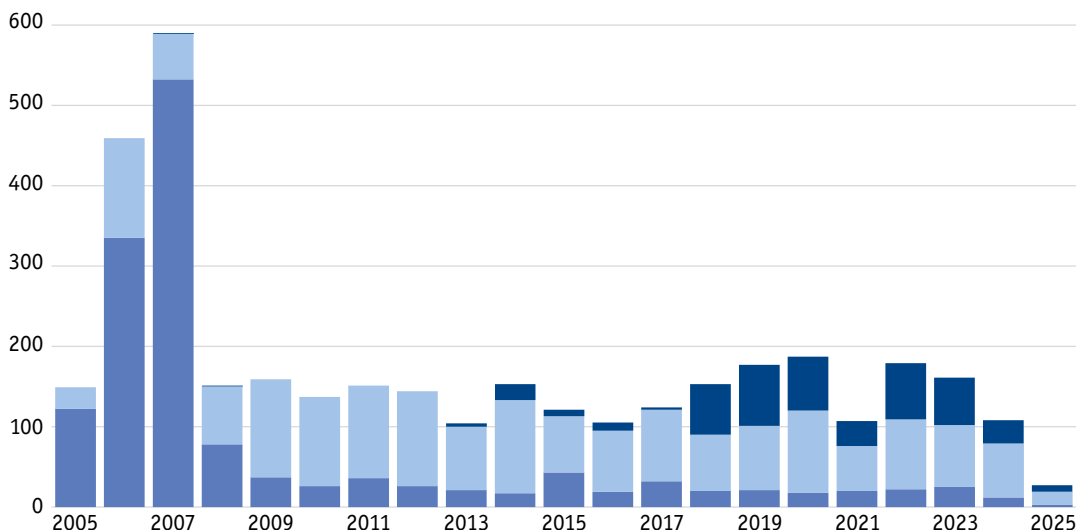
Podle zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci musela mít všechna zařízení spadající pod režim IPPC platné integrované povolení nejpozději k 30. říjnu 2007. Největší objem práce proto připadl na roky 2006 a 2007 – v roce 2006 CENIA zpracovala 459 vyjádření a o rok později dokonce 590. Na této činnosti se tehdy podílelo rekordních 28 odborníků, kteří využili i externí spolupráci na dalších 20 vyjádřeních. Od roku 2008 se počet zpracovaných vyjádření stabilizoval v rozmezí 100 až 200 ročně.

Zásadní změnu přinesl rok 2013, kdy byla do české legislativy převedena evropská směrnice o průmyslových emisích. Ta zavedla povinnost pravidelně revidovat tzv. referenční dokumenty o nejlepších dostupných technikách (BREF – Best Available Techniques Reference Documents). Tyto dokumenty slouží jako klíčový nástroj pro sjednocení požadavků na průmyslová zařízení v celé EU. Popisují osvědčené technologie a postupy, které umožňují dosahovat vysoké úrovně ochrany životního prostředí, a stanovují konkrétní emisní limity, provozní podmínky či způsoby monitorování. Jelikož se technologie neustále vyvíjejí a dochází k zavádění účinnějších a ekologičtějších řešení, je nutné BREFy pravidelně aktualizovat. Na základě aktualizovaných BREFů jsou vydávány závěry o BAT, které stanovují závazné požadavky na provoz zařízení a musí být promítnuty do podmínek integrovaných povolení.

Z tohoto důvodu byla zavedena povinnost přezkoumávat již vydaná integrovaná povolení – aby bylo zajištěno, že zařízení odpovídají aktuálním technologickým standardům a využívají nejnovější dostupné metody ke snižování emisí, ochraně vod a minimalizaci negativních dopadů na životní prostředí. CENIA proto od roku 2013 začala zpracovávat také vyjádření k těmto přezkumům.

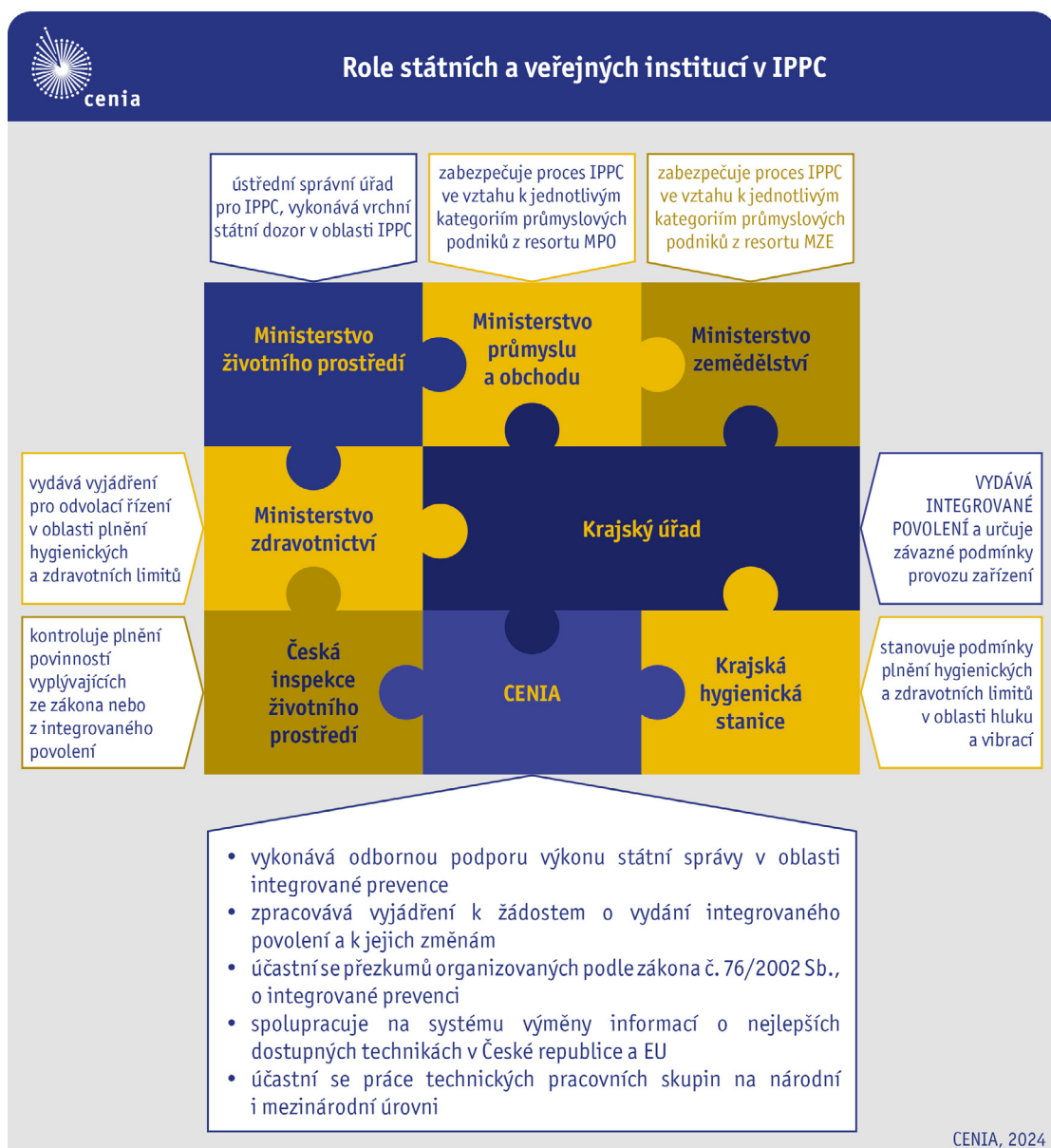
Za dvacet let činnosti CENIA (od 1. dubna 2005 do 31. března 2025) tak bylo zpracováno celkem:

- **1 465 vyjádření** k žádostem o vydání integrovaného povolení,
- **1 731 vyjádření** ke změnám integrovaného povolení,
- **450 vyjádření** k jejich přezkumu.

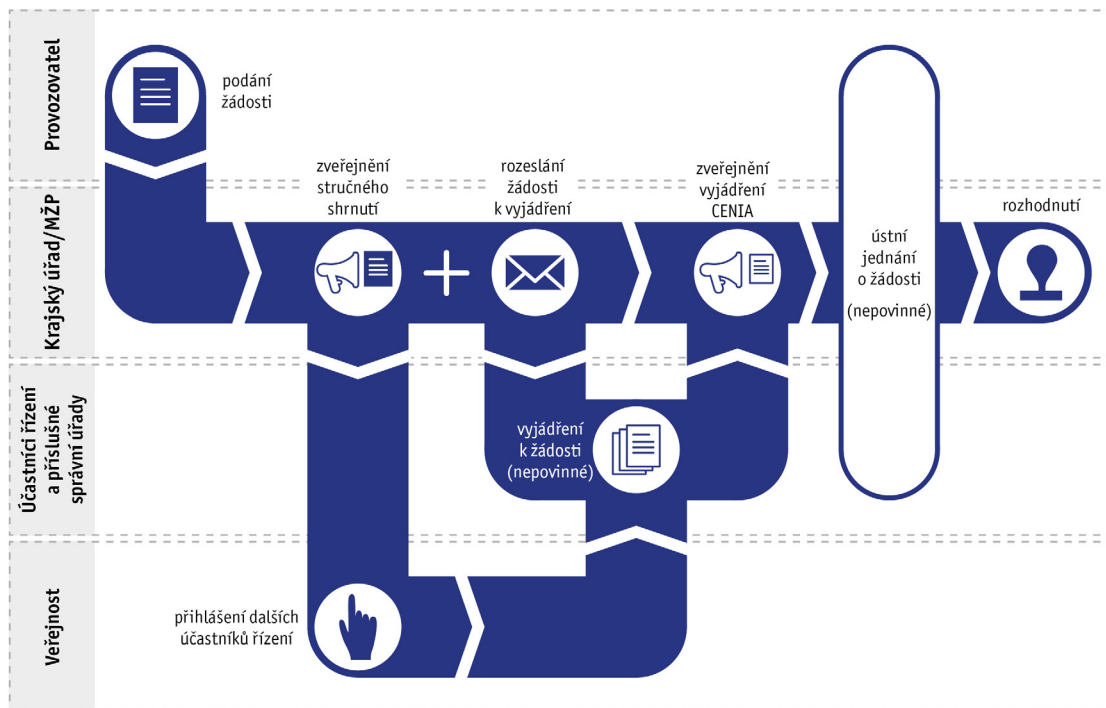
Počty vyjádření CENIA k žádosti o vydání IP, k žádosti o změnu IP a k přezkumu IP za období od 1. 4. 2005 do 31. 3. 2025

V rámci podpory procesu integrovaného povolování CENIA dále zpracovávala odborná stanoviska k problematice integrované prevence pro Ministerstvo životního prostředí, krajské úřady nebo Českou inspekci životního prostředí. Specialisté IPPC v CENIA se rovněž podíleli na procesu výměny informací o nejlepších dostupných technikách na národní i evropské úrovni. Jsou členy technických pracovních skupin složených jak ze zástupců státní správy, tak odborníky z průmyslu a zemědělství. Jejich úlohou je zejména sledování nejlepších dostupných technik v České republice a na úrovni EU nebo příprava podkladů k závěrům o BAT a referenčním dokumentům o nejlepších dostupných technikách (BREF). Při revizi BREF, které jsou v gesci Ministerstva životního prostředí (nakládání s odpadními vodami a odpadními plyny, zpracování odpadů, spalování odpadů), se CENIA aktivně podílí na vyjednávání na úrovni Evropské unie.

Zjednodušené schéma procesu IPPC

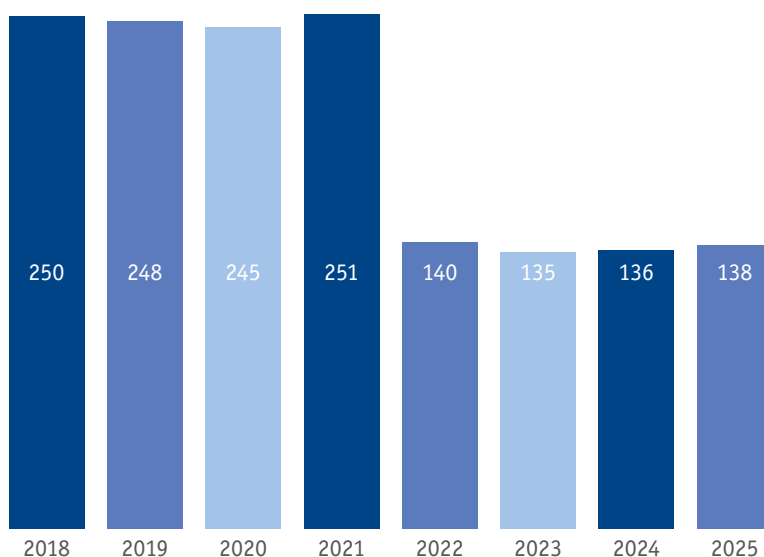
DVACET LET PROVOZU INFORMAČNÍCH SYSTÉMŮ EIA A SEA

Smyslem posuzování vlivů záměrů a koncepcí na životní prostředí – Environmental Impact Assessment (EIA) a Strategic Environmental Assessment (SEA) je zjistit, popsat a komplexně vyhodnotit vlivy posuzovaných záměrů a koncepcí na životní prostředí a veřejné zdraví ve všech rozhodujících souvislostech. Cílem je zmírnit nepříznivé vlivy realizace záměrů na životní prostředí.

V rámci procesu EIA jsou posuzovány stavby, činnosti a technologie uvedené v příloze č. 1 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. Proces EIA probíhá vždy dříve, než jsou záměry povoleny a než se započne s jejich vlastní realizací. Po novele stavebního zákona může proces EIA probíhat společně s územním a stavebním řízením.

V rámci procesu SEA jsou posuzovány koncepce uvedené v § 3 písm. b) a § 10a odst. 1) zákona. Proces SEA provádí posuzování koncepcí na úrovni celostátní (rozvojové koncepce a programy), regionální (územní plány velkých územních celků) a místní (územní plány obcí).

Česká informační agentura životního prostředí (a její předchůdci) se do procesu posuzování vlivů záměrů a koncepcí na životní prostředí zapojuje provozem Informačních systémů EIA a SEA, které spravuje již od roku 1992. Tehdy byl informační systém EIA vytvořen podle zákona č. 244/1992 Sb. V roce 2002 byly uvedeny do provozu nové informační systémy EIA a SEA podle zákona č. 100/2001 Sb. Oba systémy jsou s určitými změnami a inovacemi funkční do dnešní doby. Úloha CENIA spočívá ve správě obou systémů (úpravy systémů, správa editorů) a tvorbě statistik pro řadu účelů.

Počty autorizovaných osob pro zpracování dokumentace a posudku v letech 2018–2025

Poznámka: Pokles počtu autorizovaných osob v roce 2022 nastal vlivem novely zákona č. 100/2001 Sb. z roku 2017, kdy přestalo být osvědčení o zkoušce odborné způsobilosti prodloužováno automaticky (resp. po podání žádosti o prodloužení). Za účelem prodloužení platnosti autorizace je vždy po 5 letech nutné složit ústní část zkoušky.

V informačním systému EIA je v současné době uvedeno 22 075 záznamů (záměrů) v různé fázi procesu EIA. V informačním systému SEA je v současné době uvedeno 627 koncepcí a více než 14 000 územních plánů a jejich změn.

V Informačních systémech EIA/SEA je nyní registrováno 138 autorizovaných osob pro zpracování dokumentace, posudku a vyhodnocení. Pro osoby s platnou autorizací a pro nové uchazeče pořádá CENIA cca 2× ročně zkoušky odborné způsobilosti a zájem o složení zkoušek EIA má v posledních 5 letech vzestupnou tendenci. Vzhledem k náročnosti zkoušek a vysokým požadavkům na odbornost uchazečů se míra úspěšnosti složení zkoušek pohybuje kolem 10 %.

V září 2024 byl v obou systémech nasazen nástroj pro monitoring webu Matomo, který zaznamenává návštěvnost a zobrazuje reporty pro další analýzu. V období 29. 9. 2024 – 30. 4. 2025 zaznamenaly IS EIA/SEA 157 626 návštěv. IS EIA navštívilo 96 % uživatelů a 4 % uživatelů navštívilo IS SEA. Průměrná návštěvnost je cca 800 návštěvníků denně (o víkendech klesá).

PROVOZ HELPDESKU REACH A CLP: Dvacet let odborné podpory a mezinárodní spolupráce

Nařízení REACH (Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals), přijaté Evropskou unií v roce 2006 a platné od června 2007, představuje jeden z nejkomplexnějších právních rámců pro regulaci chemických látek na světě. Jeho hlavním cílem je zajistit vysokou úroveň ochrany lidského zdraví a životního prostředí, a to prostřednictvím důkladné evidence, hodnocení a regulace chemických látek uváděných na evropský trh. Zásadní myšlenkou REACH je přesun odpovědnosti za bezpečné nakládání s chemikáliemi z úřadů na samotné výrobce, dovozce a následné uživatele. REACH vyžaduje, aby každá látka vyráběná nebo dovážená v množství nad 1 tunu ročně byla registrována u Evropské agentury pro chemické látky (ECHA). Některé nebezpečné látky podléhají zvláštnímu povolování nebo omezením. Nařízení se vztahuje nejen na čisté chemikálie, ale i na výrobky jako jsou plasty, textil či elektronika.

V rámci implementace nařízení REACH do české legislativy byla CENIA v roce 2007 pověřena Ministerstvem životního prostředí provozováním helpdesku REACH. Nástroj pro evidenci a odpovídání na dotazy byl spuštěn od 1. 6. 2007. Jednalo se o webový formulář a helpdesk v aplikaci Lotus Notes. CENIA se rovněž zapojila do aktivit národních informačních center REACH pod hlavičkou ECHA se sídlem v Helsinkách.

Od června 2008 byl provoz helpdesku rozšířen o problematiku CLP (klasifikace, označování a balení chemických látek a směsí) a vzniklo Národní informační centrum (helpdesk) REACH a CLP. CLP je evropské nařízení, které upravuje klasifikaci, označování a balení chemických látek a směsí. Jeho cílem je zajistit jednotné a srozumitelné informování o nebezpečných vlastnostech chemických látek v celé EU. Podle CLP musí být nebezpečné látky správně zařazeny (např. jako toxické, hořlavé či dráždivé), viditelně označeny výstražnými symboly a bezpečně zabaleny. Typickými symboly jsou například lebka a zkřížené hnáty (toxické) nebo plamen (hořlavé). Nařízení se týká nejen průmyslových výrobců, ale i malých podnikatelů a řemeslníků, kteří pracují s chemickými látkami a směsmi.

Vzpomínky pamětníka:

Do CENIA jsem nastoupila v roce 2007 jako čerstvý absolvent. Můj tehdejší vedoucí mě postupně seznamoval s celým týmem a jednoho z kolegů mi představil s tím, že má na starosti rýč. Informace mne trochu zaskočila, ale byla jsem ráda, že vím, u koho si rýč v případě potřeby půjčit. Jak se ale později ukázalo, není rýč jako REACH.

V roce 2010 vydala CENIA publikaci REACH – příčiny a důsledky, která shrnula první 3 roky fungování nařízení REACH v České republice. Nejvíce dotazů (více než 300) bylo zodpovězeno v roce 2010, kdy k 30. 11. 2010 končila první vlna registrací chemických látek s vysokou nebezpečností (karcinogenní, mutagenní nebo toxické pro reprodukci, vysoce toxické pro vodní organismy) a těch vyráběných v EU a dovážěných do EU v množství 1000 t/rok a větším.

Od 1. 4. 2013 byl helpdesk REACH a CLP převeden z webového formuláře a interního helpdesku v aplikaci Lotus Notes do Environmentálního helpdesku EnviHELP. Další registrační lhůty – 31. 5. 2013 pro látky vyráběné v EU a dovážené do EU v množství 100 t/rok a větším a 31. 5. 2018 pro látky vyráběné v EU a dovážené do EU v množství 1 t/rok a větším – už zvýšené množství zodpovězených dotazů nepřinesly. Po ukončení provozu Environmentálního helpdesku (EnviHELP) v únoru 2024 je helpdesk REACH a CLP nově součástí helpdesku CENIA, který slouží k zodpovídání dotazů k vybraným informačním systémům Ministerstva životního prostředí.

Po celou dobu fungování helpdesku RAECH a CLP se CENIA účastní pravidelných setkání korespondentů národních informačních center (helpdesků) REACH, CLP a biocidy organizovaných v sídle Evropské agentury pro chemické látky v Helsinkách. CENIA tak zprostředkovává informace, podporuje komunikaci mezi firmami, veřejností, státní správou a mezinárodními institucemi a tím přispívá k efektivnímu naplňování požadavků nařízení REACH v České republice. Její činnost pomáhá zajistit, aby REACH nebyl jen právní předpis „na papíře“, ale aby skutečně přispíval k ochraně zdraví a životního prostředí v praxi.

INFORMAČNÍ SYSTÉMY IRZ A ISPOP: Transformace ohlašovacích procesů v životním prostředí

Transparentní a dostupné informace o životním prostředí jsou nezbytné pro sledování stavu přírody, ochranu lidského zdraví a řešení problémů jako je znečištění či změna klimatu. Umožňují informovaná rozhodnutí v oblasti zákonů, plánování i každodenního života. Pomáhají chránit přírodní zdroje, předcházet ekologickým krizím a podporovat udržitelný rozvoj. Bez těchto dat bychom nemohli efektivně reagovat na environmentální výzvy ani plánovat budoucí vývoj.

Česká republika začala systematicky zpřístupňovat údaje o znečišťování zejména v souvislosti se vstupem do Evropské unie. Klíčovým hráčem při budování a provozu informačních systémů v této oblasti se stala Česká informační agentura životního prostředí, která za posledních dvacet let sehrála zásadní roli při digitalizaci a zjednodušení ohlašovacích povinností. CENIA se za posledních dvacet let stala klíčovým pilířem českého e-Governmentu v oblasti životního prostředí. Díky jejímu úsilí jsou dnes data o životním prostředí přehledná, srozumitelná a snadno dostupná.

IRZ a Centrální ohlašovna

Informační toky v resortu životního prostředí koordinuje a optimalizuje Česká informační agentura životního prostředí již od svého založení. Základním nástrojem shromažďování a následného zpřístupňování informací o životním prostředí se stal Integrovaný registr znečišťování IRZ jako veřejně přístupný informační systém emisí a přenosů znečišťujících látek do životního prostředí. Jeho hlavním cílem bylo zpřístupnění údajů a šíření informací o znečišťování životního prostředí odborné ale i široké veřejnosti. Právě veřejná přístupnost je v agendě IRZ klíčová a data z IRZ, tj. data o znečišťování životního prostředí, musí být veřejně přístupná a jsou proto prezentována na webových stránkách IRZ www.irz.cz.

Pro účely ohlašování byla v roce 2005 zřízena tzv. **Centrální ohlašovna**. První ohlášení do IRZ bylo stanoveno k 15. únoru 2005. Hlášení do registru podávali takzvaní uživatelé registrovaných látek, tedy podniky, které nakládaly s rizikovými látkami vyspecifikovanými zákonem č. 76/2002 Sb., o integrované

prevenci. Pro vznik ohlašovací povinnosti do IRZ byl důležitým parametrem ohlašovací práh látky. Teprve při jeho vyrovnaní, případně překročení za jeden kalendářní rok vznikla povinnost údaje ohlásit. V první fázi bylo ohlašovanych 72 znečišťujících látek.

V roce 2006 vstoupilo v platnost Evropské nařízení č. 166/2006/ES, které zřídilo Evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek (European Pollutant Emission Register – E-PRTR). V návaznosti na tento evropský

Úložiště, Stráž pod Ralskem, ©Jana Seidlová, CENIA

předpis se v roce 2008 dostává do české legislativy samostatný zákon č. 25/2008 Sb., o IRZ a ISPOP, kterým byl aktualizován seznam znečišťujících látek a jejich prahových hodnot a údaje požadované pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování životního prostředí a data z českého IRZ od té doby slouží i pro ohlašování do Evropského registru emisí znečišťujících látek. V roce 2006 bylo v CO zpracovááno 21 evidencí z oblasti životního prostředí za rok 2005, což představovalo přes 7500 hlášení.

ISPOP

V souladu s principy rozvoje e-Governmentu připravilo Ministerstvo životního prostředí v roce 2008 Informační strategii, jejímž hlavním cílem bylo zajistit jednotný a koordinovaný přístup k vytváření a aktualizaci informačních systémů v rámci celého resortu životního prostředí. Hlavní roli při realizaci této strategie sehrála a dosud hraje České informační agentura životního prostředí a zásadním informačním systémem pro sběr vybraných dat o životním prostředí se stal **Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností ISPOP**, který vybudovala a provozuje právě CENIA.

ISPOP, jak již samotný název napovídá, slouží k plnění tzv. ohlašovacích povinností. Ohlašovací povinnosti v oblasti životního prostředí lze připodobnit k daňovému přiznání, kde však ohlašovanými údaji nejsou finanční ukazatele za minulý rok, ale jednak data o vlivu činnosti daného subjektu na životní prostředí a jednak data evidenční, např. povolení provozu zařízení pro nakládání s odpady, data z havarijních plánů provozů atp.

Před vznikem ISPOP byly údaje ze strany povinných subjektů vyplňovány v listinné podobě a předávány na příslušné úřady (např. kraje, obce s rozšířenou působností, ČIŽP a další) „na papíru“. Díky ISPOP došlo k efektivnějšímu sběru a centralizaci primárních dat, snížení chybovosti a možnosti strojového zpracování a předávání do dalších navazujících systémů, kde je možné data dále zpracovávat nejen jako podklady pro statistiky nebo plnění reportingové povinnosti vyplývající z legislativy EU, ale i pro přímou kontrolní činnost. Systém ISPOP tedy slouží k tomu, aby povinné subjekty mohly státu oznámit, kolik vyprodukovaly odpadů, jaké množství látek vypustily do vod či do ovzduší atd., a zároveň zajišťuje, že sběr dat probíhá v dostatečné kvalitě, aby následně byla data strojově zpracovatelná a dostupná dotčeným orgánům ke kontrolní činnosti.

Ohlašovací povinnosti jsou definovány v jednotlivých zákonech např. zákon o odpadech, zákon o vodách, zákon o ochraně ovzduší, a dalších. Kompletní seznam ohlašovacích povinností k aktuálnímu roku, které se ohlašují přes systém ISPOP, je zveřejněn na portálu ISPOP. Z pohledu systému ISPOP jsou ohlašovací povinnosti prezentovány jako jednotlivé elektronické formuláře, které musí právnické osoby, fyzické osoby podnikající nebo fyzické osoby ohlásit prostřednictvím systému ISPOP orgánům veřejné správy.

Systém ISPOP byl spuštěn v roce **2011** a bylo umožněno ohlašovat celkem 12 formulářů z agendy vod, odpadů a ovzduší. Do ISPOP byla zároveň migrována data z Centrální ohlašovny a ISPOP

Lovochemie, Lovosice, ©Kateřina Horáková, CENIA

přebral funkci ohlašovacího místa agendy IRZ. Ohlašování probíhalo přes interaktivní PDF formuláře s datovou vrstvou. Formuláře obsahovaly logické validace a kontroly, které byly realizovány na základě požadavků odborných garantů jednotlivých agend tak, aby docházelo ke sběru co nejvyšší kvality dat.

Zásadní změna přišla ihned v roce **2012**, kdy byl ISPOP přímo napojen na informační systém základních registrů (ISZR) a mohlo docházet k čerpání již dostupných údajů o subjektech a odstranění nutnosti duplicitního zadávání údajů ze strany ohlašovatelů.

V následujících letech docházelo k postupnému rozšiřování a digitalizaci vybraných ohlašovacích povinností, v systému ISPOP byly vytvořeny další formuláře z agendy vod a ISPOP byl propojen s registrem míst užívání vody, který je v gesci Podniků povodí (Ministerstva zemědělství) a to opět z důvodu snížení administrativní zátěže pro ohlašovatele a odstranění duplicitního zadávání státní správě již známých údajů.

Velká změna v procesech systému ISPOP přišla v roce **2016** s novelou zákona č. 25/2008 Sb., o IRZ a ISPOP, která přinesla dvě zásadní změny. Před novelizací museli ohlašovatelé elektronicky podaná hlášení přes ISPOP dodatečně autorizovat v listinné podobě. Novelizace tuto povinnost zrušila a výrazně tak snížila administrativní zátěž pro ohlašovatele i pro provoz systému. Druhým zásadním bodem novely bylo omezení povinnosti ohlašovat do IRZ pouze 232 vybraných jiných činností nebo činností s nižší prahovou hodnotou pro kapacitu oproti E-PRTR, což představovalo snížení ohlašovacích činností v agendě IRZ cca na jednu třetinu původního objemu. Oblast IRZ se tak z definující agendy pro systém ISPOP stala pouze jeho minoritní částí.

V roce **2018** byla v systému realizována opatření související s evropským nařízením GDPR a dále dle novely zákona byla vytvořena v rámci systému ISPOP část Databáze tzv. odborně způsobilých osob podle zákona o ovzduší a integrace na komplementární Informační portál odborně způsobilých osob. V registru systému ISPOP došlo k evidenci výrobců stacionárních spalovacích zdrojů a techniků a jejich oprávnění tyto zdroje kontrolovat. Systém podporoval i procesy spojené se zaváděním výrobců a přidělování těchto oprávnění jednotlivým technikům.

Poslední zásadní změna proběhla v roce **2022**, kdy došlo ke generační obměně systému ISPOP a k rozdělení ohlašovací části a části registru. Ohlašování zůstalo nadále v systému ISPOP, ale bylo přesunuto z interaktivních PDF formulářů do výhradně online HTML5 formulářů. Část registru byla oddělena do nově vzniknuvšího Centrálního registru životního prostředí (CRŽP), který převzal kompletní evidenci uživatelů, subjektů a vztahů mezi nimi a ohlašovacích jednotek. Tyto údaje poskytuje jako centrální systém všem napojeným systémům v resortu životního prostředí a zajišťuje tak maximální možné sdílení obecných údajů napříč všemi systémy a minimalizuje tak nutnost tyto údaje zadávat v různých systémech vícekrát. Systém ISPOP ze systému CRŽP všechny tyto údaje čerpá a pravidelně synchronizuje.

Rok	Změna	Popis změny
2011	Vývoj a implementace systému ISPOP	• spuštění systému ISPOP • vytvoření PDF formulářů • realizace datových standardů a logických kontrol • tvorba a implementace číselníků • migrace registračních údajů ohlašovatelů • migrace hlášení IRZ za předchozí ohlašovací roky
2011	Zajištění integrace ISPOP s ISDS (Informační systém datových schránek) a přidruženou datovou schránkou Ministerstva životního prostředí (ISPOP)	• byla realizována možnost autorizovaného podání hlášení a registrací prostřednictvím systému datových schránek (bez nutnosti zasílat autorizace listinně)

Rok	Změna	Popis změny
2012	Napojení ISPOP na ISZR (Informační systém základních registrů)	byla uskutečněna integrace na ISZR za účelem využívání již dostupných údajů o subjektech a odstranění nutnosti duplicitního zadávání údajů o subjektech ze strany ohlašovatelů
2012	Pro ohlašovací období v roce 2013 došlo nově k nasazení PDF formulářů pro vybrané ohlašovací povinnosti agentury odpadů dle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech; úpravy uživatelského rozhraní aplikace	- došlo ke sjednocení formy podání pro všechny ohlašovací povinnosti a integrované PDF formuláře nahradily původní webové formuláře pro agendu odpadů (uživatelé tak ve svých účtech našli kompletní sadu PDF formulářů) - zavedená možnost využití vybraných údajů (údaje o uživateli a jeho provozovnách) z předchozích let, ohlašovatel tak v novém hlášení změnil pouze proměnné údaje
2014	Integrace vodohospodářských agend v gesci Ministerstva zemědělství do ISPOP a zajištění interoperability se systémy jednotlivých státních podniků Povodí a integrace vybraných ročních zpráv dle zákona o odpadech	- došlo k integraci registrů zdrojů míst užívání vody pro bilanční formuláře (systémy podniků povodí) v gesci Ministerstva zemědělství - poprvé se údaje vodohospodářské bilance ohlašovaly v roce 2014 (data za rok 2013) - byly vytvořeny formuláře pro podání hlášení roční zprávy o plnění povinnosti zpětného odběru baterií a akumulátorů
2014	Realizace poplatkové agentury – možnost podání hlášení dle daňového řádu	došlo k rozdělení původního hlášení F_OVZ_SPOJ na dvě samostatná hlášení – formulář pro poplatkové přiznání F_OVZ_POPL a formulář pro souhrnnou provozní evidenci F_OVZ_SPE podle nového zákona o ochraně ovzduší
2015	Úpravy uživatelského rozhraní aplikace při stažení formulářů a integrace roční zprávy dle zákona o odpadech	- byl vytvořen nový formulář pro podání hlášení roční zprávy o plnění povinnosti zpětného odběru pneumatik - úpravy uživatelského rozhraní na základě zkušeností z provozu a zpětné vazby od uživatelů
2016	Novela zákona č. 25/2008 Sb.	byla zrušena povinnost autorizovat zaslané hlášení (hlášení bylo automaticky autorizováno, pokud bylo odesláno z uživatelského účtu osoby oprávněné jednat jménem subjektu – uživatel s rolí správce subjektu, případně zmocněnec)
2018	Realizace opatření související s Nařízením o GDPR	byla realizována technická a organizační opatření k zajištění řádného způsobu nakládání s daty dle směrnice GDPR
2018	Integrace agentury OZO – Databáze odborně způsobilých osob	- dle novely zákona byla vytvořena v rámci systému ISPOP část Databáze OZO a integrace na komplementární systém IPO (informační portál Odborně způsobilých osob); databázi OZO tvoří: - databáze techniků – mapová a vyhledávací databáze je součástí Informačního portálu OZO (systém IPO) - registr OZO – registr byl součástí systému ISPOP1 – od roku 2022 je součástí systému CRŽP (Centrální registr životního prostředí)
2020	Posun zákonných termínů pro podání ohlašovacích povinností	poprvé v historii existence systému byly posunuty termíny jednotlivých ohlašovacích povinností o 3 měsíce v důsledku opatření proti onemocnění covid-19

Rok	Změna	Popis změny
2022	Spuštění nových systémů ISPOP, CRŽP a EnviIAM do provozu	Rozdělení původního systému ISPOP na část: • určenou pro ohlašování (tzv. ISPOP2) – hlavní změnou byl přechod z PDF formulářů na online formuláře HTML • registru kde jsou evidovány registrační údaje subjektů, uživatelů, provozoven ovzduší IRZ, míst užívání vody a zmocnění a OZO -> vznik systému CRŽP – Centrální registr životního prostředí • autentizační systém EnviIAM – zajišťující autorizovaný přístup do CRŽP a všech dalších navazujících systémů (včetně ISPOP) ◦ implementace dvoufaktorového ověření identity přihlašovaného uživatele v souladu s požadavky na kyberbezpečnost ◦ možnost přístupu k systému přes některou ze služeb externího poskytovatele (Identita občana, JIP/KAAS)

Systém ISPOP a jeho významné změny v průběhu let 2011–2022

Aktuálně je v systému ISPOP umožněno ohlašovat celkem 31 různých ohlašovacích povinností (různých formulářů), od doby jeho spuštění se tedy počet formulářů **více než zdvojnásobil**. Aktuálně je v systému ISPOP evidováno přes 2 miliony hlášení, která představují jednotlivé plnění ohlašovací povinnosti. Ročně je do systému takto zasláno přes 150 tisíc hlášení a jejich počet se každý rok mírně zvyšuje, tak jak přibývají ohlašovací povinnosti. Pro systém ISPOP je i zřízena speciální uživatelská podpora, kterou koordinuje a zajišťuje CENIA a která za dobu existence systému odbavila již přes 30 tisíc písemných dotazů a 15 tisíc telefonických dotazů – tedy v průměru 14 dotazů každý pracovní den.

Od roku 2005 do současnosti prošla agenda IRZ a ISPOP výrazným vývojem od papírového podávání hlášení až po plně elektronický a integrovaný systém e-Governmentu. Díky těmto systémům má veřejnost přístup k datům o znečišťování životního prostředí, což zvyšuje transparentnost, podporuje odpovědné chování podniků a pomáhá státu naplňovat své závazky v rámci evropské i mezinárodní legislativy.

VÝVOJ AGENDY ODPADOVÉHO A OBĚHOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ V CENIA:

Od evidence k analytice a komplexnímu přístupu

Odborná agenda odpadového hospodářství byla v České informační agentuře životního prostředí zavedena v roce 2007 v reakci na rostoucí potřebu systematického sběru, zpracování a analýzy dat o nakládání s odpady v České republice. Od té doby prošla dynamickým vývojem, který reflektoval proměny v legislativě, technologickém prostředí i rostoucí požadavky na kvalitu a dostupnost dat.

Již o rok později převzala CENIA Informační systém odpadového hospodářství (ISOH) a další související agendy od Výzkumného ústavu vodohospodářského T.G.M., v.v.i. a zahájila sjednocování databází a přípravu metodik pro efektivní zpracování dat. Vlastními prostředky CENIA vyvinula a uvedla do provozu informační systém NITAR pro evidenci přeshraniční přepravy odpadů, který pro tyto účely slouží dodnes. Zároveň byla zahájena příprava online systému pro sledování toku autovraků v rámci ISOHu (MAISOH).

V roce 2009 byl systém pro sledování toku autovraků uveden do provozu a rovněž došlo k rozšíření uživatelské podpory. V rámci mezinárodní spolupráce proběhl twinning projekt s partnerem na Slovensku zaměřený na zlepšení sběru a verifikace dat. Byly rozvíjeny metodiky, zpřísněny kontrolní mechanismy a zajištěna školení pro pracovníky obecních úřadů. CENIA se rovněž podílelo na přípravě nové legislativy v oblasti odpadů.

V roce 2011 spustila CENIA Informační systém plnění ohlašovacích povinností ISPOP, což znamenalo významný krok směrem k elektronizaci ohlašování. Procesy byly zrychleny, data zpřesněna a uživatelé získali přístup k odborné i technické podpoře. Průběžně byly spravovány a rozšiřovány databáze elektroodpadů, zpětného odběru a obalů.

© Jiří Přeč, CENIA

V roce 2016 byl spuštěn systém VISOH – Veřejné informace o produkci a nakládání s odpady – který poprvé zpřístupnil agregovaná data z oblasti odpadového hospodářství veřejnosti. CENIA nadále pokračovala v rozvoji metodik a zajišťovala expertní školení, čímž přispívala ke zkvalitnění ohlašovacího systému ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí.

Významným milníkem bylo v roce 2018 rozšíření agendy odpadů o oblast oběhového hospodářství. Vedle správy dat se CENIA začala více soustředit i na vědu, výzkum a popularizaci témat souvisejících s oběhovým hospodářstvím. Úspěšně byla zpracována všechna hlášení, školení a byla poskytnuta široká podpora pro činnost Evropského tematického střediska pro odpady a zelenou ekonomii (ETC/WMGE).

Následující roky byly věnovány zefektivnění stávajících systémů, zejména ISOH, a zvýšení bezpečnosti dat. Důraz byl kladen na stabilitu systémů a jejich připravenost zvládat narůstající množství datových vstupů.

V roce 2022 došlo k ukončení zpracování dat v původním systému ISOH1, který zpracovával informace za předchozí rok, a v roce 2023 byl následně spuštěna druhá generace Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH2). Nový systém je centrálně spravován Ministerstvem životního prostředí a přístupný uživatelům přes webové rozhraní. Přinesl zrychlení práce s daty, vyšší úroveň kybernetické bezpečnosti a moderní nástroje pro analýzu a vizualizaci dat. Vývojáři kladli důraz na stabilitu systému a jeho schopnost zpracovávat rostoucí objem dat. Uživatelé tak mohou s daty pracovat průběžně, jakmile jsou zaslána ohlašovateli.

V roce 2024 pokračoval vývoj ISOH2. Byly zaváděny nové agendy, přidávány moduly a byly vyhodnocovány a zpracovávány podněty od uživatelů. Systém se tak stal ještě komplexnějším nástrojem pro správu odpadových dat.

Agenda odpadového hospodářství CENIA prošla za posledních dvacet let výrazným rozvojem. Od převzetí základních systémů přes stabilizaci a zkvalitnění datových toků až po zavedení moderních online nástrojů a rozšíření činnosti do oblasti oběhového hospodářství. Jeho role v rámci environmentální správy je klíčová pro efektivní řízení odpadů a podporu udržitelného rozvoje České republiky.

© Jiří Přech, CENIA

ČINNOST CENIA V ROCE 2024

ODDĚLENÍ SPRÁVY INFORMAČNÍCH SYSTÉMŮ V ROCE 2024

Oddělení správy informačních systémů zajišťuje provoz a rozvoj vybraných informačních systémů veřejné správy v oblasti životního prostředí. Stěžejní činností oddělení je zabezpečení dostupnosti systémů pro uživatele, koordinace rozvoje a zajištění technické podpory pro provozované systémy. V rámci koncepční činnosti oddělení úzce spolupracuje s odborem informatiky Ministerstva životního prostředí v oblasti eGovernmentu a podporuje jeho činnost v oblasti provozu a správy informačních systémů. V průběhu roku probíhá od ledna do dubna tzv. ohlašovací období, ve kterém je zajišťována především uživatelská podpora pro Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností (ISPOP) a Centrální registr životního prostředí (CRŽP). Od května do prosince převládá komplexní rozvoj systémů, tedy analýza požadavků na rozvoj systémů, součinnost při konkretizaci zadání změnových požadavků s garanty jednotlivých ohlašovacích povinností, koordinace s dodavateli při realizaci požadavků, testování zapracovaných změn, úpravy datových standardů a logických validací, příprava manuálů a často kladených dotazů.

Hlavní informační systémy, jejichž provoz a rozvoj kompletně zajišťuje oddělení správy informačních systémů, jsou:

- Centrální registr životního prostředí (CRŽP)
- Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností (ISPOP)
- Systém evidence přepravy nebezpečných odpadů (SEPNO)

Elektrárna Počerady, ©Kateřina Horáková, CENIA

Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností (ISPOP)

Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností ([ISPOP](#)) zabezpečuje příjem, zpracování a následnou distribuci vybraných hlášení příslušným institucím veřejné správy (na základě legislativních ohlašovacích povinností) z oblasti životního prostředí, a to pouze v elektronické podobě. V roce 2024 došlo ke kompletnímu přepracování hlášení tzv. ročních zpráv, které se týkají výrobků s ukončenou životností dle zákona č. 542/2020 Sb., o výrobcích s ukončenou životností. Změny se realizovaly na základě požadavků z evropské legislativy a týkaly se všech skupin, tj. elektrozařízení, baterií

a akumulátorů a pneumatik. Na základě novelizace vodního zákona č. 254/2001 Sb. byl realizován nový formulář, který umožnil ohlášení tzv. Havarijní karty, jež poskytuje důležité informace v případě havárie a úniku nebezpečných látek. Dále byla realizována významná technická změna v ohlašování odpadových formulářů v souvislosti s přechodem na novou strukturu registru zařízení z Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH2).

Systém evidence přepravy nebezpečných odpadů (SEPNO)

Systém evidence přepravy nebezpečných odpadů ([SEPNO](#)) zajišťuje příjem a zpracování tzv. Ohlašovacích listů přepravy nebezpečných odpadů, včetně jejich distribuce příslušným institucím veřejné správy. Hlavní výzvou v roce 2024 byla instalace a následná migrace systému SEPNO na nový hardware. V oblasti rozvoje byly zahájeny práce na vzájemné spolupráci se systémem ISOH2 zejména v oblasti analýzy a vizualizace dat. Práce probíhají ve spolupráci s Generálním ředitelstvím cel, které bude jedním z hlavních konzumentů těchto dat. Hlavním přínosem této spolupráce je možnost vizualizace dat prostřednictvím nástroje PowerBI, který slouží jako efektivní nástroj pro práci s aktuálními údaji o přepravě nebezpečných odpadů.

DIAMO, ©Jana Seidlová, CENIA

Centrální registr životního prostředí (CRŽP)

Centrální registr životního prostředí ([CRŽP](#)) představuje „centrální“ systém pro evidenci a správu údajů o uživatelích a jejich rolích, subjektech (organizacích) a vztazích mezi nimi, ohlašovacích jednotkách (provozovnách, místech užívání vod atp.). Dále obsahuje řadu dílčích registrů a údajů potřebných pro jednotlivé integrované systémy. V roce 2024 byly v CRŽP na základě zkušenosti z provozu optimalizovány mechanismy exportů, načítání dat, vyhledávání dat a notifikací. Dále proběhla kompletní aktualizace programového vybavení. Na CRŽP se kontinuálně napojují další resortní informační systémy. V rámci této aktivity byly v roce 2024 do CRŽP integrovány registr CITES, systém IPPC a systém CAIS. Dále byla v CRŽP zahájena příprava a realizace formuláře určeného k naplnění povinností vyplývajících ze zákona č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby. Cílem je zajistit veřejnosti možnost digitálního podání u služeb z resortu životního prostředí, které zatím digitalizovanou podobu nemají a přispět tak k celkové digitalizaci veřejné správy.

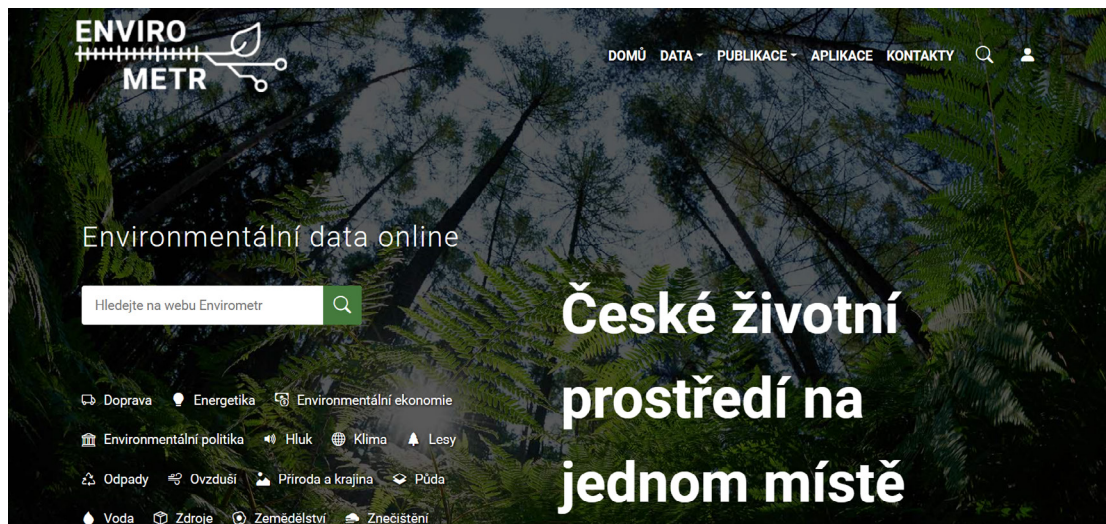
Technická a uživatelská podpora

Oddělení zajišťuje provoz znalostní báze a kontaktního místa určeného pro technickou podporu ohledně dotazů na dotčené systémy uživatelů, veřejnosti a státní správy. V roce 2024 proběhla kompletní aktualizace uživatelské dokumentace u všech provozovaných systémů a aktualizace často kladených dotazů. Dále probíhala průběžná školení operátorů uživatelské podpory. V rámci uživatelské podpory bylo v roce 2024 odbaveno celkem 5 525 dotazů.

ODDĚLENÍ ZPRACOVÁNÍ A SPRÁVY DAT V ROCE 2024

Oddělení zpracování a správy dat zajišťuje datovou a analytickou podporu procesům strategického plánování na úrovni resortu životního prostředí a procesům hodnocení stavu a vývoje životního prostředí v rámci organizace. Základní činností oddělení je sběr, zpracování, archivace a publikace vybraných statistických dat z oblasti životního prostředí a souvisejících oblastí, včetně zpracovávání specializovaných analytických datových výstupů nad daty z oblasti životního prostředí a udržitelného rozvoje.

Z dat a zpracovaných indikátorů zpracovávala CENIA v letech 2005–2023 Zprávu o životním prostředí ČR a další publikace, které slouží k vyhodnocování a tvorbě politik a transparentnímu informování o stavu životního prostředí. Od roku 2024 vytváří Zprávu o životním prostředí ČR Ministerstvo životního prostředí, data a indikátory do stěžejního publikačního výstupu resortu stále zajišťuje CENIA.

Webový portál Envirometr

Oddělení provozuje a rozvíjí specializované informační systémy pro správu, analýzy, reporting a prezentaci dat sdružené v informačním systému pro Statistiku a Reporting StaR:

- **StaR BI** pro zajištění technického zázemí pro zpracování, analýzu a reporting dat,
- **Dataport** pro vklad datových sad o životním prostředí,
- Webové stránky v rámci StaR portalu **Envirometr** <https://www.envirometr.cz/> pro veřejnou publikaci dat o životním prostředí a <https://www.sdg-data.cz/> pro indikátory udržitelného rozvoje.

V uplynulém roce bylo klíčovou činností oddělení zpracování dat a technická podpora odborných oddělení CENIA a Ministerstva životního prostředí. Bylo nutné řešit čistotu dat, nekonzistence a změny v datových sadách a číselnících. Pro efektivní databázové zpracování dat byla zásadní příprava šablon a správa datových modelů. Zpracování dat pro Zprávu o životním prostředí ČR a Statistickou ročenku životního prostředí ČR zahrnovalo i přípravu vizualizací, které byly publikovány na interním report

serveru pro kontrolu a embedding v publikacích a následně zveřejněny na webu www.envirometr.cz.

Provoz a správa aplikací informačního systému StaR (Platforma pro statistiku, reporting a analýzy) zahrnovala průběžné řešení provozních požadavků a komunikaci s provozní podporou dodavatele. Pro zabezpečení funkčních procesů byla důležitá administrace vstupního portálu pro příjem datových sad (Dataportu) a podpora ostatních uživatelů. Podpora uživatelů v používání vizualizačního nástroje Power BI a souvisejících nástrojů byla poskytována podle individuálních potřeb. Ze zkušeností a podnětů uživatelů vycházelo zpracování rozvojových požadavků na StaR a související systémy pro zpracování dat. Rozvojové požadavky byly průběžně předávány dodavateli informačního systému a výstupy a jejich nasazování bylo následně testováno a akceptováno.

Budování platformy NERP prostřednictvím seminářů

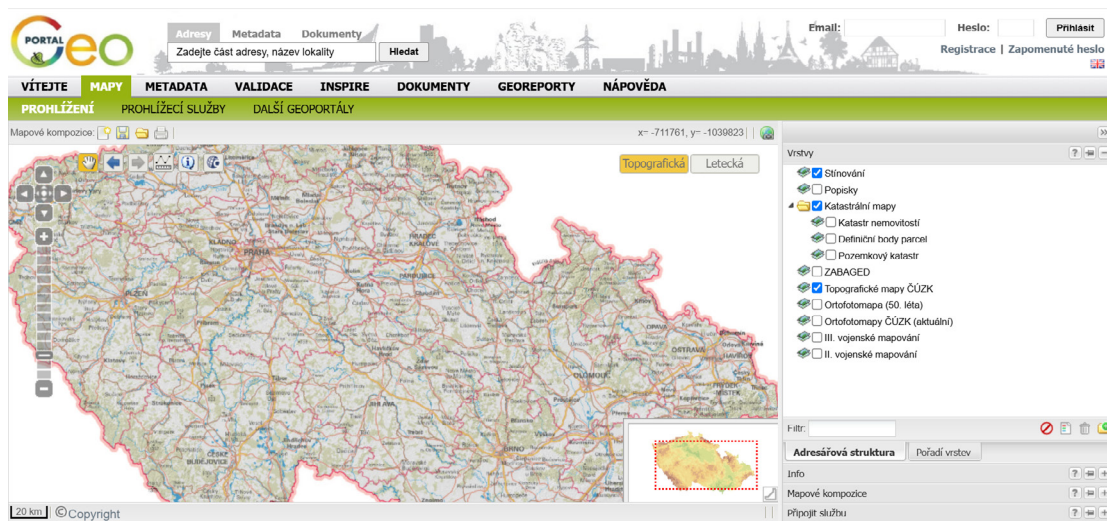
V minulých letech vytvořila CENIA **Národní reportingovou platformu (NERP)**. Ta představuje virtuální síť institucí zabývajících se daty v oblasti životního prostředí a stanovuje procesy pro práci s daty, což umožňuje zjednodušení činností, formalizaci spolupráce s poskytovateli dat a nastavení pravidel užití dat. Sjednocení formátů dat je nezbytné pro jejich automatizované zpracování a následnou publikaci otevřených dat. Oddělení zpracování a správy dat zajistilo v roce 2024 v rámci platformy NERP zejména komunikaci s poskytovateli dat k naplnění informačních povinností dle požadavků Ministerstva životního prostředí. Vzhledem k počtu kontaktních osob spolupracujících organizací (více než 100) je koordinace zásadní pro včasné a kvalitní odevzdání dat. Platformu NERP udržuje CENIA aktivní prostřednictvím seminářů NERP. V březnu 2024 proběhl seminář, kde byly kromě praktických informací ke sběru dat sdíleny příklady dobré praxe a prezentovány inspirativní přednášky z oblasti dat a životního prostředí.

Zástupci oddělení se v roce 2024 rovněž účastnili jednání s Digitální informační agenturou (DIA) a pilotních aktivit ke správě dat podle připravovaného zákona o správě dat.

ODDĚLENÍ GEOINFORMATIKY V ROCE 2024

Oddělení geoinformatiky primárně zajišťuje zpracování, analýzu a publikaci prostorových dat a služeb. Současně provádí implementaci směrnice INSPIRE a zajišťuje technické, legislativní a strategické záležitosti v oblasti národní infrastruktury prostorových dat a informací. Spravuje Národní geoportál INSPIRE, kde jsou kromě dat a služeb spadajících pod směrnici INSPIRE k nalezení i další zdroje, které jsou používány k výkonu veřejné správy na území České republiky, popř. jsou jinak zajímavé pro veřejnost.

Mezi klíčové aktivity oddělení geoinformatiky v roce 2024 patřil přechod na nové serverové řešení pro mapové služby publikované na Národním geoportálu INSPIRE. Byl ukončen provoz mapových služeb z ArcGIS Serveru a všechny mapové služby byly nahrazeny novými, jejich adresy jsou pro uživatele uvedeny na stránce [Prohlížečci služby](#).

Geoportál

Oddělení geoinformatiky se nadále věnovalo koordinaci otevřených geodat v rámci resortu životního prostředí. Zajišťovalo úpravu metadat potřebných pro zveřejnění dat na Portálu o datech (dříve NKOD), koordinovalo poskytovatele dat podle směrnice INSPIRE a spravovalo metadata resortu životního prostředí. Významnou činností bylo také vytvoření zadávací dokumentace veřejné zakázky pro Geoportál České republiky, jehož tvorba začne v roce 2025 a potrvá do roku 2027, má za cíl vybudování nového centrálního informačního systému pro jednotnou prezentaci prostorových dat a služeb veřejné správy v souladu s národní i evropskou legislativou.

Oddělení rovněž aktivně připravovalo novou podobu konference Inspirujeme se 2024, která byla nově rozdělena do tematických workshopů reflektujících aktuální témata v oblasti geoinformatiky, jako jsou otevřená data, digitalizace stavebního řízení nebo využití umělé inteligence aj. Další významnou aktivitou byla spolupráce na tvorbě mapových výstupů pro Zprávy o životním prostředí a pro publikační platformu environmentálních dat [Envirometr](#), nejen v tématech týkajících se krajinného pokryvu a využití krajiny.

Oddělení současně zajišťovalo plynulý provoz všech mapových služeb včetně přístupu k historické ortofotomapě z 50. let, která je mezi uživateli nejoblíbenější mapovou kompozicí v Národním geoportálu INSPIRE.

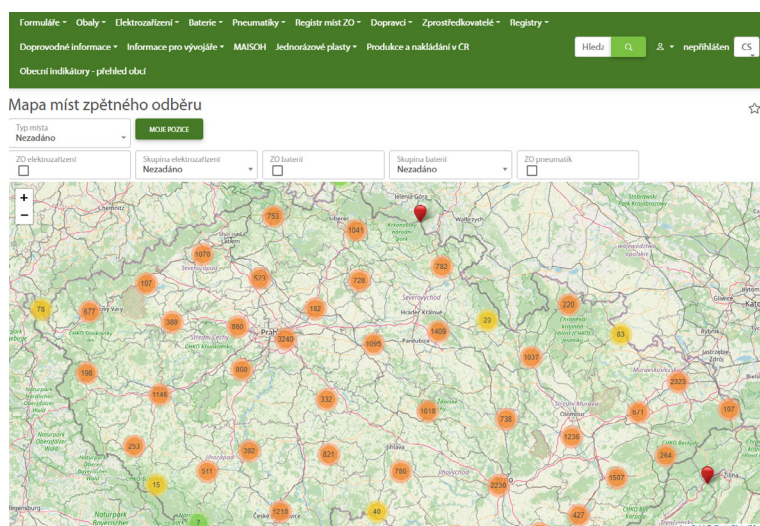
ODDĚLENÍ ODPADOVÉHO A OBĚHOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ V ROCE 2024

Oddělení odpadového a oběhového hospodářství zajišťuje sběr, verifikaci, správu a hodnocení dat z oblasti odpadového a oběhového hospodářství. Provozuje [Informační systém odpadového hospodářství \(ISOH\)](#) a na něj navazující systémy a databáze specifických odpadových a oběhových toků, jejichž účelem je podpora legislativních požadavků, tvorba podkladů pro činnost Ministerstva životního prostředí a zajištění transparentních informací pro širší veřejnost. Oddělení na základě projektové činnosti, vědy, výzkumu a mezinárodní spolupráce rozvíjí metodické přístupy v oblasti hodnocení odpadového a oběhového hospodářství. Spolupracuje při tvorbě vědeckých, odborných i popularizačních publikačních výstupů organizace relevantních v oblasti působnosti oddělení.

Klíčovou oblastí činnosti oddělení je provoz **Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH)**, který slouží pro rozhodovací, kontrolní a statistické potřeby řízení odpadového hospodářství v ČR. První generaci informačního systému převzala CENIA do správy od Výzkumného ústavu vodohospodářského T. G. M. v roce 2008. V roce 2023 byl systém upgradován na Informační systém odpadového a oběhového hospodářství 2, tzv. [ISOH2](#). Ten představuje moderní informační systém, který sdružuje původně oddělené evidence (Registr zařízení, VISOH a ALLISOH) a rozšiřuje je o agendu SEPNO (sledování přepravy nebezpečných odpadů). Systém umožňuje evidenci dat ze zpětného odběru elektrozařízení, pneumatik, baterií a obalů. Součástí je propracovaný mechanismus kontroly dat, tvorby a ověřování ročních zpráv, které jsou detailně evidovány a spravovány. ISOH2 tak přinesl zásadní změny v přístupu ke zpracování, analýze a vizualizaci dat. Nový systém je centrálně uložen na serverech Ministerstva životního prostředí a uživatelé mají přístup přes webové rozhraní. Tento krok významně zrychluje práci s daty a zároveň zvyšuje kybernetickou bezpečnost. Díky novému systému jsou data z agendy produkce a nakládání s odpady dostupná odborným uživatelům online průběžně, jakmile jsou zasílána ohlašovatelci. ISOH2 zároveň poskytuje moderní nástroje datové analytiky, které umožňují lepší interpretaci a využití dat.

Data v ISOH2 jsou dostupná v podrobné podobě orgánům státní správy a v agregované podobě veřejnosti prostřednictvím samostatné aplikace [VISOH2](#), která zajišťuje evidenci zařízení, dopravců a zprostředkovatelů odpadů. VISOH2 zajišťuje dostupnost údajů o subjektech působících v oblasti odpadového hospodářství a také veřejná data z odpadového hospodářství České republiky.

Oddělení odpadového a oběhového hospodářství dále provozuje informační systém pro evidenci vybraných vozidel s ukončenou životností (autovraků) – [Modul Autovraků \(MA ISOH\)](#), vede **evidenci zařízení obsahujících PCB a POP's**, poskytuje odbornou a informační podporu

VISOH2 – Mapa míst zpětného odběru

pro komplexní řešení jak problematiky **obalů a obalových odpadů** v souladu s obecně uznávanou hierarchií nakládání s odpady, tak problematiky **zpětného odběru výrobků s ukončenou životností** v souladu s platnými předpisy odpadové legislativy, konkrétně se věnuje oblastem:

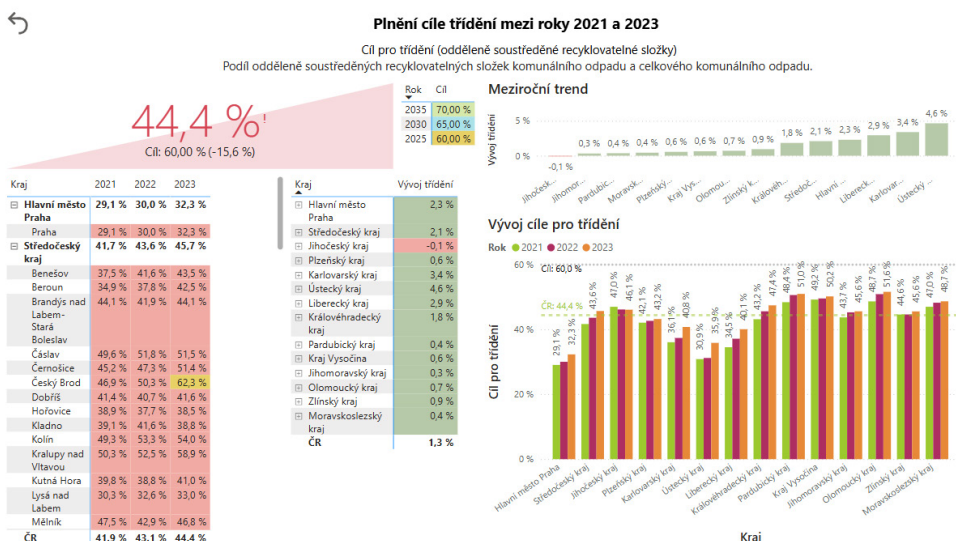
- zpětný odběr elektrozařízení a elektroodpadu,
- zpětný odběr baterií a akumulátorů,
- zpětný odběr pneumatik.

Přechod na novou generaci Informačního systému odpadového a oběhového hospodářství ISOH2 v předchozím roce způsobil zpoždění při zpracování dat za agendu produkce a nakládání s odpady. Data za rok 2022 tak byla dostupná až v roce 2024. Experti oddělení se proto v roce 2024 věnovali především optimalizaci procesu kontroly hlášení a tvorby příslušných datových sad, což vedlo ke zkrácení termínu finalizace dat a data za rok 2023 se podařilo zpřístupnit již k 5. 11. 2024.

Další stěžejní činnosti oddělení v roce 2024 směřovaly k pokročilému rozvoji systému ISOH2 a jeho dílčích částí, které se stále nacházely ve fázi vývoje. V této oblasti došlo zejména ke spuštění Registru zařízení a spisů v produkčním prostředí. Souběžně probíhalo zpracování dat a vývoj částí systému, které se týkají zpětného odběru výrobků (baterie, pneumatiky, elektro) a rovněž zpracování dat v oblasti evidence zařízení obsahujících PCB. Do ISOH2 byla dále v roce 2024 integrována agenda SEPNO (sledování přepravy nebezpečných odpadů) a rovněž byly rozšířeny veřejné statistiky Modulu Autovraky (MA ISOH). Významným vývojem za součinnosti a expertizy specialistů oddělení prošly také analytické nástroje systému ISOH2 (reporting services a Power BI) a většina jeho agend. V rámci dalšího rozvoje systému byla rovněž zahájena implementace generační náhrady informačního systému Nitar, který zajišťuje evidenci přeshraniční přepravy odpadů a který bude v nejbližší době plně integrován do ISOH2. V rámci modulu VISOH2 byla v roce 2024 vybudována aplikace Obecní indikátory, která byla uvedena do provozu 8. 1. 2025. Umožňuje zobrazit data o produkci a separaci odpadů a vyhodnotit plnění cíle třídění v jednotlivých obcích. Vývoj ISOH2 byl tak v roce 2024 úspěšně dokončen.

Experti oddělení proškolili pracovníky všech krajských úřadů a zejména ověřovatele z obcí s rozšířenou působností celé ČR v práci se systémem ISOH2, a to jak prezenčně, tak i on-line formou. Data z oblasti produkce a nakládání s odpady byly jednotlivými pracovníky prezentovány na různých konferencích, webinářích a seminářích v průběhu celého roku. Na základě požadavků Ministerstva životního prostředí byla dále připravována vybraná data pro tvorbu strategických a plánovacích dokumentů a rozhodnutí, případně pro různé výzkumné a projektové účely.

VISOH2 - Obecní indikátory - přehled obcí

ODDĚLENÍ ODBORNÉ PODPORY V ROCE 2024

Oddělení poskytuje odbornou podporu výkonu státní správy v oblasti integrované prevence a omezování znečištění (IPPC). Odbornou podporou se rozumí zpracovávání vyjádření k žádostem o vydání integrovaného povolení a jejich změnám a účast na přezkumech organizovaných podle zákona o integrované prevenci. Oddělení zároveň spolupracuje na systému výměny informací o nejlepších dostupných technikách (BAT) v České republice a EU, včetně účasti na práci technických pracovních skupin. Na základě závěrů vědy, výzkumu a mezinárodní spolupráce provádí hodnocení dopadů regulace IPPC na regulované subjekty a životní prostředí ČR.

Další oblastí činnosti oddělení je poskytování informační podpory výkonu státní správy v oblasti posuzování vlivů na životní prostředí (EIA/SEA) a spolupráce na vědeckých, odborných i popularizačních publikačních výstupech. Součástí činnosti oddělení je rovněž provoz helpdesku v oblasti REACH a CLP.

V roce 2024 zpracovalo oddělení 108 vyjádření k žádostem o vydání integrovaných povolení a jejich změnám, k aplikaci BAT nebo k přezkumům a provedlo 31 místních šetření v posuzovaných zařízeních.

V rámci systému výměny informací o nejlepších dostupných technikách (BAT) zajistilo oddělení vedení 6 technických pracovních skupin (TPS) v gesci Ministerstva životního prostředí a podílelo se na zahájení příprav nového referenčního dokumentu o nejlepších dostupných technikách BREF MIN (těžba a úprava rud). Oddělení se aktivně účastnilo jednání mezinárodní Technical Working Group (TWG) a rovněž se podílelo na činnosti 24 TPS v gesci Ministerstva průmyslu a obchodu a Ministerstva zemědělství, včetně účasti na Fóru pro výměnu informací o nejlepších dostupných technikách v listopadu 2024. V dubnu a v listopadu se oddělení odborné podpory zúčastnilo 2 jednání pracovní skupiny Kraje a integrovaná prevence a v dubnu se rovněž aktivně (2 prezentace) účastnilo konference ENVIRO 2024.

Při provozu informačních systémů EIA/SEA byly průběžně prováděny změny údajů na žádost příslušných úřadů a byly poskytovány statistické výstupy a pravidelné reporty (např. o činnosti OVSS) zejména pro Ministerstvo životního prostředí, ale také pro krajské úřady nebo soukromé subjekty. V důsledku vývoje legislativy byla zajištěna rozsáhlejší aktualizace systémů a v neposlední řadě byly zorganizovány 2 termíny zkoušek odborné způsobilosti v dubnu a listopadu 2024.

Chvaletice, ©Petra Lepičová, CENIA

V rámci provozu Národního informačního centra (helpdesku) REACH a CLP bylo zpracováno 143 odpovědí na dotazy z oblasti evropské chemické legislativy REACH a CLP a byla zajištěna účast na jednání Evropské agentury pro chemické látky v květnu 2024.

PROJEKTY CENIA

CENTRUM ENVIRONMENTÁLNÍHO VÝZKUMU: Odpadové a oběhové hospodářství a environmentální bezpečnost (CEVOOH)

Česká informační agentura životního prostředí realizuje v letech 2021–2026 projekt Centrum environmentálního výzkumu: Odpadové a oběhové hospodářství a environmentální bezpečnost (CEVOOH). Jeho cílem je vybudovat efektivně fungující Centrum, které bude odbornou základnou nabízející expertizu v oblasti odpadového a oběhového hospodářství.

Projekt se v roce 2024 posunul do druhé poloviny své realizační fáze. Výzkumné aktivity probíhaly v souladu s původním návrhem projektu a byly představeny na již 5. ročníku konference Životní prostředí – prostředí pro život.

S ohledem na rozsáhlý odborný záběr projektu jsou všechny aktivity rozděleny do pracovních balíčků (workpackage, WP), v jejichž rámci bylo v roce 2024 řešeno následující:

WP 1.A Stavební a demoliční odpady

Výzkumníci dokončili analýzu využívání recyklovaných stavebních a demoličních odpadů ve stavebnictví. Zjišťovali, jak je možné tyto materiály efektivně využít například při výrobě betonu či polymerních produktů. Výsledky posloužily také jako podklady pro připravovaný Plán odpadového hospodářství ČR 2025–2035.

WP 1.B Nové druhy odpadů a technologií

Pozornost byla věnována také méně tradičním druhům odpadů. Proběhl monitoring čistírenských kalů na výskyt per- a polyfluorovaných látek (PFAS), které jsou významnými znečišťujícími látkami. Zkoumána byla také recyklace obuvi, knoflíků, textilu i Li-ion baterií. Výzkum identifikoval i hlavní legislativní a ekonomické překážky pro efektivní recyklaci baterií.

WP 1.C Biologicky rozložitelné odpady

Řešitelský tým sledoval sběr a zpracování potravinových odpadů a tuků z domácností. Vznikla metodika pro analýzu jejich složení a zároveň i nový substrát z biologicky rozložitelného odpadu, který může pomoci zlepšit kvalitu městské zeleně – například udržováním vlhkosti v půdě.

WP 1.D Ekodesign a spotřebitelské chování

Proběhl workshop zaměřený na vzdělávání o oběhovém hospodářství a vznikla metodika, jak toto téma efektivně komunikovat veřejnosti. Výstupy byly využity při aktualizaci Plánu odpadového hospodářství.

WP 1.E Průmyslové odpady

Výzkum přinesl nový nástroj ParaBAT určený k optimalizaci nakládání s průmyslovými plasty a jejich

recyklací. Výsledky byly publikovány v odborném zahraničním časopise, což potvrzuje jejich mezinárodní význam.

WP 1.F Národní monitoring oběhového hospodářství

Řešitelský tým spolupracoval s dodavatelem na vývoji systému ISOH2 – nového nástroje pro správu a evidenci odpadů. Tato činnost zároveň přispěla i k přípravě aktualizace Plánu odpadového hospodářství ČR.

WP 2.A Kontaminace vodního prostředí

Byly zahájeny práce na pilotním modelu tzv. kvartérního čištění odpadních vod, zaměřeného na odstranění léčiv podle evropských směrnic. Terénní výzkum probíhal přímo na čistírnách odpadních vod a výsledkem je mimo jiné užitečný vzor zařízení s elektrostatickým polem.

WP 2.B Kontaminace horninového prostředí

Byla vyhodnocována účinnost dekontaminačních technologií, jako je UV/H₂O₂ a pyrolýza čistírenských kalů. Součástí byla i studie o možnostech kompostování s různými typy substrátů, jejíž závěry byly publikovány.

WP 2.C Monitoring kontaminovaných míst

Dokončena byla studie zaměřená na složení skládkových vod v České republice a Dánsku, přičemž důraz byl kladen na výskyt organických polutantů.

WP 3.A Hodnocení rizik závažných havárií

V této části vznikly tři klíčové výstupy: koncepční přístup k hodnocení rizik u malých a středních podniků (SMEs), vztah mezi údržbou a bezpečností zařízení a vliv změny vlastníka na rizika provozu.

WP 3.B Společenská přijatelnost environmentálních rizik

Probíhaly přípravy na výzkum zaměřený na to, jak veřejnost vnímá environmentální a zdravotní rizika související s plánovanou výstavbou nových jaderných bloků v areálu JE Dukovany.

WP 4.A Management a diseminace

V listopadu 2024 se v Národní technické knihovně v Praze uskutečnila dvoudenní konference Životní prostředí – prostředí pro život. První den byl věnován prezentacím výstupů projektu CEVOOH, druhý pak ostatním výzkumným projektům Ministerstva životního prostředí. Součástí programu byly workshopy zaměřené na průmyslové odpady, vývoj složení odpadů a bioodpady. (Více viz kapitola Akce CENIA.)

<https://cenia.gov.cz/projekty/aktualni-projekty/cevooh/>

T A
Č R

Program **Prostředí pro život**

PROJEKT WILDFIRE CE PROGRAMU INTERREG CENTRAL EUROPE 2021–2027

Záměrem projektu Wildfire CE je vytvoření přeshraničního systému včasného varování proti lesním požárům. Vzhledem k probíhající klimatické změně, již probíhajícímu nárůstu teplot a očekávaným razantním výkyvům počasí, přinášejícím mimo jiné i delší období s minimem srážek v letních měsících, dochází ve střední Evropě k výraznému zvýšení rizika lesních požárů. Cílem projektu je vytvořit vícejazyčný informační portál umožňující včasnou specifikaci oblastí se zvýšeným či vysokým rizikem vzniku a šíření lesních požárů se zřetelem ke konfiguraci terénu, druhu a stavu krajinného pokryvu, aktuální vlhkosti / množství srážek, síle a směru větru a dalším parametrům. To vše s přeshraničním přesahem, resp. s využitím dat z obou stran státních hranic.

Interreg
CENTRAL EUROPE

Co-funded by
the European Union

Wildfire CE

Vedoucím partnerem projektu je Saské ministerstvo regionálního rozvoje (Sächsisches Staatsministerium für Regionalentwicklung), přípravu projektu organizuje Technická Univerzita v Drážďanech. Do projektu budou zapojeny instituce a organizace z Německa, České republiky, Rakouska, Slovinska a Itálie.

Konkrétní aktivity projektu, na kterých se CENIA podílí, lze shrnout do tří oblastí:

- organizace kick-off meetingů v pilotních oblastech ČR,
- zpracování přehledu dostupnosti dat potřebných pro projekt za všechny partnerské státy zúčastněné na projektu,
- zpracování přehledu legislativních pravidel platných v ČR týkajících se činností souvisejících s náplní projektu.

Představení projektu

Kick-off meetingy se uskutečnily 18. 10. 2024 v Národním parku Podyjí a 11. 11. 2024 v Národním parku České Švýcarsko. Kromě tuzemských partnerů projektu (CENIA a CzechGlobe) se jich zúčastnili i přidružení partneři – zástupci správ uvedených národních parků, představitelé Hasičského záchranného sboru ČR, zástupci státní správy a samosprávy, Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů a další odborníci.

Přehled dostupnosti dat zastřešuje CENIA v rámci celého projektu. Ve spolupráci se zahraničními partnery vytváří souhrnný seznam prostorových datových sad a jednotlivých vrstev potřebných pro projekt a existujících v jednotlivých zemích včetně základních metadatových údajů (struktura a formát dat, souřadnicový systém, úroveň přesnosti, legislativní omezení využití dat, odkazy na mapové služby atd.) Shromažďuje informace jak o datech obecně topografických, tak i o datech potřebných pro potenciální hasičské zásahy (např. lesní cesty s klasifikací dle jejich únosnosti) a datech potřebných pro modelování rizika vzniku a případného šíření požárů (detailní klasifikace druhu a stavu lesa atd.)

Aktuální stav prací na projektu a úkoly pro nejbližší období diskutovali partneři projektu na 2. projektovém meetingu, který se konal 6.–7. 11. 2024 ve slovinské Ajdovščině. V úvodu se uskutečnilo jednání Steering group, na které navázalo řešení otázek projektového managementu. V dalších fázích jednání řešil projektový tým zpřesnění vymezení pilotních ploch a regionů dle specifikace NUTS3 a dostupnost dat připravovaných jednotlivými partnery. Na základě jednání byl upřesňován postup pro finalizaci výstupů za první období projektu. Součástí meetingu byla i exkurze s odborným výkladem do blízké oblasti postižené rozsáhlým lesním požárem v roce 2022 (více než 3000 ha), který zasáhl obě strany slovinsko – italské hranice. Na závěr účastníci setkání navštívili středisko civilní obrany.

<https://cenia.gov.cz/projekty/aktualni-projekty/projekt-wildfire-ce-programu-interreg-central-europe-2021-2027/>

PROJEKT CE-SPACES4ALL PROGRAMU INTERREG CENTRAL EUROPE 2021–2027

CENIA se v rámci projektu CE-Spaces4All podílí na zpřístupňování turisticky atraktivních míst handicapovaným spoluobčanům. Cílem projektu je, aby s využitím digitálních technologií mohli zdravotně postižení lidé plánovat a podnikat návštěvy takových míst individuálně.

Osoby se zdravotním postižením (OZP) potřebují vědět, nakolik je turistické zařízení přístupné, než ho navštíví. V dnešní době již mnoho provozovatelů z oblasti turistického ruchu nabízí služby i pro tyto osoby. Zapomínají však informace o bezbariérových službách publikovat na svých internetových stránkách, kde je většina turistů se zdravotním postižením obvykle vyhledává. Pokud je nenajdou, často předpokládají, že zařízení pro ně není přístupné, a rozhodnou se využít služby jinde. Poskytovatelé tak přicházejí o řadu potenciálních zákazníků a OZP musí podstupovat zdlouhavý proces hledání vhodného místa pro svou dovolenou.

Interreg
CENTRAL EUROPE

Co-funded by
the European Union

CE-Spaces4All

V roce 2024 byl v rámci projektu vytvořen přehledný Průvodce přístupnosti. Česká informační agentura životního prostředí a Česká asociace paraplegiků uspořádali v rámci projektu CE-Spaces4All dne 10. 12. 2024 první praktický webinar zdarma. Krok za krokem se účastníci dozvěděli, jaké informace o přístupnosti shromáždit a jak je zveřejnit, aby byly jasné, přehledné a snadno dostupné. Videozáznam, prezentace, návody a ikona přístupnosti jsou dostupné na: <https://cenia.gov.cz/2024/12/12/webinar-jak-vytvorit-pruvodce-pristupnosti-pro-provozovatele-turistickych-sluzeb/>.

Jedním z dalších připravovaných výstupů z projektu bylo vytvoření letáku Znojensko bez bariér, který byl v dubnu 2025 distribuován do Turistických informačních center ve Znojmě.

www.cenia.cz/projekty/aktualni-projekty/spaces-4-all

Ikona Průvodce přístupnosti

SOLÁRNÍ POTENCIÁL ÚSTECKÉHO KRAJE: datové podklady pro tvorbu budoucích metodik a rámců v energetickém sektoru (SOLAR)

Solární energie je čistým zdrojem energie a ideální způsob, jak tuto energii využít v urbanizovaných oblastech, je umístění fotovoltaických panelů na střechy budov. Vzhledem k výkyvům v množství takto vygenerované energie je nutné ke správnému fungování v rámci větších územních celků znát potenciální množství vyrobené energie jednotlivých střech a návaznost na další energetickou infrastrukturu.

Cílem projektu Solar je vytvoření datových podkladů, které umožní efektivnější dosažení energetické soběstačnosti a pomohou při přípravě regulačních rámců v energetickém sektoru. Konkrétní cíle jsou:

- vytvořit detailní mapu solárního potenciálu zohledňující meziroční výkyvy meteorologických podmínek,
- identifikovat nejvhodnější místa pro umístění solárních panelů,
- propojit tato data s informacemi o navazující infrastruktuře,
- vytvořit webový nástroj, který umožní prohlížení datové sady.

Hlavním výsledkem projektu bude datová sada obsahující velmi přesnou vrstvu solárního potenciálu pro Ústecký kraj, která bude provázána s navazující energetickou infrastrukturou. Výsledné solární mapy budou prezentovány na datovém portálu Ústeckého kraje Portabo a na Národním geoportálu INSPIRE.

www.cenia.cz/projekty/aktualni-projekty/solar

T A
Č R

Tento projekt je spolufinancován se státní podporou Technologické agentury ČR v rámci Programu THÉTA.

www.tacr.cz

Výzkum užitečný pro společnost.

VYTVOŘENÍ GEOPORTÁLU 2 CENIA MŽP

Česká informační agentura životního prostředí (CENIA), získala dotaci v rámci projektů z 11. výzvy k předkládání žádostí o podporu z Integrovaného regionálního operačního programu 2021–2027 eGovernment – SC 1.1 (ČR) na projekt s názvem „Vytvoření Geoportálu 2 CENIA MŽP“.

Cílem projektu, který je spolufinancován Evropskou unií, je rozvoj služeb eGovernmentu pro občany, podniky, výzkumné organizace a veřejné orgány na území ČR.

V rámci projektu realizovaného od ledna 2024 do března 2027 dojde k rozvoji služeb eGovernmentu pro občany, podniky, výzkumné organizace a veřejné orgány na území ČR a to prostřednictvím pořízení nového centrálního informačního systému „Národní Geoportál“, zajišťujícího jednotnou prezentaci prostorových dat ČR a informací veřejné správy, včetně nástrojů pro jejich popis, vyhledání, validaci a poskytování dle aktuálních standardů v souladu s legislativními požadavky na prostorová data v České republice i Evropské unii.

<https://cenia.gov.cz/projekty/aktualni-projekty/geoportal-2-cenia-mzp/>

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

COPERNICUS LAND MONITORING SERVICE – CORINE LAND COVER 2024

Cílem projektu je vytvoření vrstvy CORINE Land Cover (CLC) pro rok 2024. Tvorba CLC2024 zahrnuje vytvoření vrstvy změn mezi roky 2018 a 2024, stavové vrstvy CLC2024 a revidované stavové vrstvy CLC2018.

CLC2024 bude již pátou vrstvou CLC v Evropě a je plánována tak, že integrované evropské výsledky budou k dispozici v polovině roku 2026. Základní kroky technické implementace CLC2024 zůstanou oproti inventáři 2018 nezměněny, budou však implementovány drobné úpravy a vylepšení. Výsledná vrstva tedy bude plně kompatibilní s předchozími roky mapování.

<https://cenia.gov.cz/projekty/aktualni-projekty/copernicus-land-monitoring-service-corine-land-cover-2024/>

TVORBA NOVÝCH OTEVŘENÝCH DATOVÝCH SAD – MŽP

Moderní společnost je čím dál víc závislá na datech a informacích a jejich správné a včasné interpretaci. Proto je nutné zajistit dostupnost ověřených dat, která umožní jejich komplexní využití a přinese užitek jak veřejnosti, tak soukromým subjektům. Otevřená data mají mnoho výhod a představují klíčový nástroj pro podporu výzkumu, vzdělání a inovací, zvyšují transparentnost institucí, zlepšují efektivitu veřejných služeb a procesů a spolupráci mezi různými institucemi, podporují zapojení občanů do rozhodovacích procesů a díky sdílení dat na mezinárodní úrovni umožňují spolupráci při řešení globálních problémů, jako jsou změny klimatu, veřejné zdraví nebo sociální nerovnosti.

**Financováno
Evropskou unií**
NextGenerationEU

Pro podporu publikace otevřených dat v resortu životního prostředí realizuje CENIA projekt Tvorba nových otevřených datových sad – MŽP. Projekt zajistí plnění části národních zákonných povinností pro zveřejňování dat ve formátu otevřených dat a publikaci HVDS (High Value Datasets) pro oblast životního prostředí a poskytne konzultační činnost při implementaci principů otevřených dat do jednotlivých informačních systémů (AIS/ISVS), v rámci zabezpečení služeb poskytujících otevřená data.

V roce 2024 se CENIA aktivně podílela na identifikaci a publikaci datových sad s vysokou socioekonomickou hodnotou (HVDS) a to v rámci resortu životního prostředí dle nařízení (EU) 2023/138. Podařilo identifikovat 98 HVDS, z nichž bylo 96 vy publikováno jako otevřená data v Národním katalogu otevřených dat (NKOD). CENIA se tak stala první organizací s HVD metadaty v NKOD. Ve spolupráci s gestory dat byla nastavena struktura přenosu informací a technická podpora publikace, včetně úprav Dataportu a lokálních katalogů. Významnou roli sehrála spolupráce s Výzkumným ústavem vodohospodářským T.G.M., v.v.i., s nímž bylo publikováno 27 nových HVDS.

V rámci projektu CENIA ve spolupráci s dodavatelem dále v roce 2024 provedla rozsáhlou technickou a datovou analýzu napříč resortem. Na základě této analýzy došlo k navázání užší spolupráce s vybranými organizacemi, zvýšení kvality publikace otevřených dat a k publikaci dalších otevřených dat. V rámci CENIA byla analýza zaměřena na geoprostorová data, odpadová data a údaje z úředních desek.

Technicky byl zajištěn přechod na nástroje podporující standard DCAT-AP-CZ. Výsledkem bylo zvýšení kvality a souladu s požadavky EU. Byl vypracován návrh systémového řešení správy a publikace otevřených dat jako strategický podklad pro další rozvoj.

Ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí se CENIA v rámci projektu podílela na přípravě pracovní skupiny pro otevřená data v resortu a vznikla také směrnice o publikaci a katalogizaci otevřených dat na MŽP.

EKONOMICKÉ ASPEKTY SANACE KONTAMINOVANÝCH MÍST A BROWNFIELDŮ Z POHLEDU VEŘEJNÉ SPRÁVY (EkoAS)

Cílem projektu je nabídkou možných postupů podpořit veřejnou správu v oblasti odstraňování kontaminace brownfieldů a starých ekologických zátěží, a to prostřednictvím výzkumu založeného na ekonomické a databázové analýze. Výsledky projektu poslouží k posouzení stávající politiky státu v oblasti kontaminace a k navržení koncepce pro management a sanaci kontaminovaných míst a brownfieldů. Tyto návrhy budou zohledňovat únosnost jednotlivých relevantních opatření a povedou k efektivnějšímu přístupu k problematice odstraňování kontaminace a obnovy brownfieldů. Dále projekt poskytne podklady pro rozšíření databáze Systém evidence kontaminovaných míst (SEKM), která obsahuje řadu technických informací o provedených nápravných opatřeních. V současné době však systém pracuje spíše na principu podrobné evidence jednotných záměrů, hlavním cílem tohoto projektu je tedy navrhnout takové inovace SEKM, aby mohl být více využíván jako efektivní nástroj pro rozhodování o případné dekontaminaci daného území.

CENIA zajišťuje odborné vedení projektu, koordinaci výzkumných aktivit a správu interních i mezitýmových procesů. V reportovaném období se výzkum soustředil na vytvoření modelů pro ekonomické hodnocení sanací a přípravu metodických podkladů pro rozšíření databáze SEKM. CENIA v roce 2024 organizovala setkání projektového týmu, řešila komplikace se získáním dat od Ministerstva financí a spolupracovala na řešerších, které umožní monetární ocenění externalit spojených s kontaminací. Současně přispěla k přípravě návrhu klasifikace sanačních metod a zajišťovala diseminační aktivity, včetně účasti na konferenci Životní prostředí – prostředí pro život (viz kapitola Akce CENIA).

Program **Prostředí pro život**

CENIA v rámci projektu zároveň uspořádala odbornou stáž a zapojila nové mladé výzkumníky. Navzdory dílčím zpožděním v důsledku administrativních a datových omezení pokračuje projekt dle harmonogramu. V roce 2025 CENIA rozšíří své aktivity o návrh koncepce pro řízení sanací, hodnocení státních politik v oblasti ekologických zátěží a také GISové řešení dílčích analýz.

<https://cenia.gov.cz/projekty/aktualni-projekty/ekoas/>

KOHERENCE POLITIKY PRO UR (ZLEPŠENÍ STRATEGICKÉHO PLÁNOVÁNÍ PRO NAPLNĚNÍ CÍLŮ UDRŽITELNOSTI)

Cílem projektu je zvýšení koherence politik ve vztahu k dlouhodobým záměrům, specificky pak k SDGs, resp. ČR 2030 – jakožto zastřešujícímu strategickému materiálu na národní úrovni. ČR 2030 obsahuje průřezová témata a stojí na třech pilíř udržitelného rozvoje (sociální, ekonomický, environmentální), které jsou doplněny o regionální rozměr, globální rozvoj a dobré vládnutí. Míra koherence politiky pro udržitelný rozvoj se v rámci projektu řídí podle cílů a povahy materiálu ČR 2030. Předmětem projektu je zlepšení strategického plánování pro naplnění cílů udržitelnosti a zásadní zefektivnění monitoringu dat udržitelného rozvoje.

**Financováno
Evropskou unií**
NextGenerationEU

CENIA na projektu spolupracuje s Ministerstvem životního prostředí a Českým statistickým úřadem. Na projektu participuje také Ministerstvo pro místní rozvoj a v roce 2025 bude zapojeno i Ministerstvo financí. Během roku 2024 CENIA připravila a vyhlásila veřejnou zakázku, jejímž výsledkem byl výběr dodavatele a podpis smlouvy (prosinec 2024). Na sklonku roku tedy CENIA zahájila spolupráci s vybraným dodavatelem na rozvoji systému pro správu dat o udržitelném rozvoji – Dataset management systém (DSMS). Paralelně probíhala příprava a čištění dat, návrh databázových struktur a příprava importních skriptů, které vytvořily základ pro budoucí naplnění systému.

CENIA se podílela na revizi a zpracování indikátorových sad Agendy 2030, ČR 2030 a Kvality života. Vizualizace byly průběžně aktualizovány a publikovány na webu <https://www.sdg-data.cz/>. V rámci otevřených dat byly analyzovány požadavky formátu SDMX pro jejich další publikaci.

K efektivnímu řízení aktualizací a spolupráce mezi Českým statistickým úřadem, odbornými gestory a CENIA byl v roce 2024 zaveden nástroj Trello.

<https://cenia.gov.cz/projekty/aktualni-projekty/koherence-politiky-pro-ur/>

CENTRUM SOCIO-EKONOMICKÉHO VÝZKUMU DOPADŮ ENVIRONMENTÁLNÍCH POLITIK (SEEPiA)

Kontextovým politickým rámcem projektu je Zelená dohoda pro Evropu, kterou Evropská komise předložila na konci roku 2019 jako strategickou vizi přechodu na uhlíkově neutrální, udržitelnější a ekologičtější hospodářství za současného posílení hodnoty ochrany a obnovy přírodních ekosystémů, udržitelného využívání zdrojů a zlepšení zdraví lidí. Tato transformace si vyžádá jak mobilizaci soustředěného inovačního potenciálu, který změní fungování průmyslové výroby, zemědělství i sektoru služeb, tak i radikální proměnu životních stylů, spotřebních vzorců a hodnotových orientací české, evropské i světové populace.

SEEPiA

Program **Prostředí pro život**

Cílem projektu je vytvořit interdisciplinární výzkumné centrum, které zajistí dlouhodobou odbornou kapacitu pro socioekonomický výzkum v oblasti životního prostředí. Centrum bude rozvíjet metody hodnocení dopadů politik, foresightu a výzkumu chování a poskytovat Ministerstvu životního prostředí a dalším orgánům státní správy expertní podporu při tvorbě politik a strategií vycházejících ze Zelené dohody na základě výzkumu současných a budoucích dopadů na životního prostředí, ekonomiku a společnost. Dosažené výstupy budou představeny odborné a široké veřejnosti. Centrum sestává z 12 výzkumných organizací, univerzit a podniků disponujících širokou expertízou a zaměří se na dosažení 3 hlavních cílů:

Environmentální a socioekonomické hodnocení politik

Centrum rozvine kvantitativní metody a postupy ex post evaluací a vyhodnotí efektivitu politik v oblasti životního prostředí. Centrum vyhodnotí ex ante dopady Zelené dohody, sestaví makro-ekonomický a CGE model a využije optimalizační a simulační modely, včetně regionální input-output analýzy, pro ověření dopadů scénářů. Centrum vytvoří knowledge transfer hub pro co-design politik, a to jako sdílenou analytickou databázi s přenosem informací mezi garanty jednotlivých částí strategického cyklu.

Rozvoj a aplikace foresightových metod

Centrum rozvine metody foresightu s cílem identifikovat nové trendy a reflexe v podobě vývojových scénářů, které přispějí k pochopení transformačních procesů ve společnosti, výzkumu a technologií, jako předpoklad pro identifikaci současných a budoucích socioekonomických a environmentálních výzev a jejich dopadů.

Zahrnutí postojů a chování veřejnosti do procesu tvorby politik

Centrum rozvine přístupy čerpající z behaviorální a experimentální ekonomie, sociální psychologie a sociologie. Budou připraveny a realizovány behaviorální experimenty, které umožní hodnocení účinnosti a přijatelnosti opatření a připravenosti na strukturální změny ve směru vytyčeném v Zelené dohodě. Kontinuálním sociologickým výzkumem vývoje veřejného mínění ve vztahu k životnímu prostředí dojde k posílení způsobů komunikace politik.

<https://cenia.gov.cz/projekty/aktualni-projekty/seepia/>

EVROPSKÉ TEMATICKÉ STŘEDISKO PRO TRANSFORMACI K UDRŽITELNOSTI

Evropské tematické středisko pro transformaci k udržitelnosti (ETC ST) je jedním z tematických středisek zřízených Evropskou agenturou pro životní prostředí (EEA). Jedná se o konsorcium 12 evropských organizací pod vedením Finského environmentálního institutu.

Cílem ETC ST je poskytovat informace, které přispívají k pochopení výzev a příležitostí spojených s transformací směrem k udržitelnosti. Činnost ETC ST spočívá v rozšíření znalostní základny, která poskytuje podporu evropským politikám prostřednictvím:

- Monitorování a hodnocení změn udržitelnosti v Evropě prostřednictvím systémových přístupů;
- Analýzy faktorů, které transformaci k udržitelnosti umožňují: ekonomika, finance, inovace, politiky a správa a řízení;
- Rozvíjení společně vytvořených znalostí, a to včetně foresightových aktivit.

Experti CENIA se v roce 2024 podíleli na řešení 2 tasků, a to:

Work package 1: Monitoring udržitelnosti a řízení systémových změn

Úkol se zaměřil na technickou asistenci při aktualizaci dvou ze tří indikátorových komponent národních profilů členských a spolupracujících zemí EEA v rámci hodnotící zprávy „Europe’s Environment 2025“ (SOER). Cílem bylo sledovat pokrok v přechodu k udržitelnosti pomocí dvou sad indikátorů:

- Indikátory životního prostředí a klimatu hodnotily výkonnost zemí ve vztahu k evropským a národním cílům, v souladu s indikátory 8. akčního programu EU.
- Socioekonomický panel popisoval kontext plnění klimaticko-energetických cílů a transformace k udržitelnosti prostřednictvím 10 robustních indikátorů s daty zejména od Eurostatu.

Indikátorové panely nesloužily ke srovnávání zemí, ale k vytvoření individuálních profilů reflektujících jejich specifické podmínky. Součástí práce byl sběr, zpracování a analýza dat pro 38 zemí EEA, tvorba jednotných indikátorových panelů a rešerše aktuálních cílů evropské i národní legislativy a strategií.

Work package 3: Strategický foresight

Skenování horizontu v roce 2024 bylo zaměřeno na identifikaci nově vznikajících environmentálních problémů, které dosud nejsou součástí výzkumu či politické agendy. Cílem bylo posílit foresightové kapacity EEA a sítě Eionet, vytvořit znalostní základnu pro tvorbu politik a přispět k vlajkové hodnotící zprávě o životním prostředí EEA „Europe’s Environment 2025“ (dříve označovanou jako „The European environment – state and outlook“ a nebo také SOER)..

Proces zahrnoval:

- sběr cca 800 aktuálních informací z různých zdrojů (v médiích, vědě, na sociálních sítích) a jejich analýzu v nástroji FSC,
- tvorbu slabých signálů a jejich ověření během pěti tematických workshopů,
- identifikaci 14 vznikajících problémů s úvahami o jejich strategickém dopadu na životní prostředí a udržitelný rozvoj.

Skenování pokrývalo klíčové oblasti EEA-Eionet Strategie 2021–2030 a využívalo přístup STEEP.

Výstupem je [ETC ST Report 2024/5 Horizon Scanning 2024: Results of the EEA – Eionet participatory horizon scan to identify emerging issues relevant to the environment and environmental policy](https://cenia.gov.cz/projekty/aktualni-projekty/etc-pro-transformaci-k-udrzitelnosti/).

<https://cenia.gov.cz/projekty/aktualni-projekty/etc-pro-transformaci-k-udrzitelnosti/>

EVROPSKÉ TEMATICKÉ STŘEDISKO PRO OBĚHOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ A VYUŽITÍ ZDROJŮ

Evropské tematické středisko pro oběhové hospodářství a využití zdrojů je jedním z tematických středisek zřízených Evropskou agenturou pro životní prostředí (EEA). Posláním střediska je poskytovat tematicky zaměřené expertní služby a plnit specifické úkoly identifikované ve Víceletém pracovním programu EEA a specifikované v ročních pracovních programech EEA. Středisko podporuje činnost EEA v následujících oblastech: oběhového hospodářství, spotřebitelského chování, managementu odpadů, prevence vzniku odpadů, využívání zdrojů a materiálů, sektorové integrace a zelená ekonomie, udržitelná spotřeba a výroba. Tematické středisko je tvořeno konsorciem 13 evropských institucí vedených belgickou společností VITO.

<https://cenia.gov.cz/projekty/aktualni-projekty/etc-pro-obehove-hospodarstvi-a-vyuziti-zdroju/>

AKCE CENIA

KONFERENCE ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ – PROSTŘEDÍ PRO ŽIVOT

Česká informační agentura životního prostředí v roce 2024 uspořádala pod záštitou Ministerstva životního prostředí a za podpory Technologické agentury ČR v pořadí již 5. ročník konference Životní prostředí – prostředí pro život. Cílem akce bylo poskytnout prostor pro setkání odborné i laické veřejnosti, kterou spojuje zájem o životní prostředí ve všech jeho složkách, a umožnit tak širší diskusi o otázkách souvisejících s aktuálními výzvami životního prostředí v národním i globálním kontextu.

Na konferenci vystoupily primárně výzkumné týmy, které se podílejí na řešení projektů programu Prostředí pro život, jehož poskytovatelem a realizátorem je Technologická agentura ČR. Zazněly však i příspěvky zástupců projektových týmů z jiných programů, jejichž zaměření bylo v souladu s prioritami tohoto programu i samotné konference.

Konference byla zaměřená na následující témata:

- odpadové a oběhové hospodářství,
- ochrana vody, půdy, horninového prostředí a dalších přírodních zdrojů včetně jejich udržitelného využívání,
- biodiverzita, ochrana přírody a krajiny,
- ochrana klimatu a adaptace na změny a zlepšení kvality ovzduší,
- nástroje ochrany životního prostředí aj.

Konference se konala 7. a 8. listopadu 2024 již tradičně v prostorách Ballingova sálu Národní technické knihovny v Praze. Ve čtvrtek 7. listopadu 2024 byly prezentovány dílčí výstupy a výsledky projektu Centrum environmentálního výzkumu: Odpadové a oběhové hospodářství a environmentální bezpečnost (CEVOOH), který je podpořen z programu Prostředí pro život, a jehož hlavním koordinátorem je CENIA.

Projekt CEVOOH se zabývá výzkumem v oblasti přechodu České republiky z lineárního na cirkulární hospodářský model. K hlavním oblastem vědeckého zájmu Centra patří, kromě odpadového a oběhového hospodářství, i monitoring a rozvoj nových nástrojů pro sledování přechodu k oběhovému hospodářství, vývoj nových indikátorů, analýza životního cyklu výrobků, ekodesign, problematika kontaminace prostředí z hlediska technologií, nově se vyskytujících polutantů i využití inovativních přístupů

kidentifikaci a odstranění znečištění (např. prostřednictvím dálkového průzkumu Země). Neméně důležitá je v tomto projektu také oblast environmentální bezpečnosti, prevence závažných havárií a s tím související témata kybernetické bezpečnosti a společenské přijatelnosti environmentálně a technologicky podmíněných rizik. Centrum poskytuje výsledky výzkumu a expertní podporu při tvorbě politik, strategií a regulací jak Ministerstvu životního prostředí, tak dalším resortům státní správy, odborným platformám a dalším partnerským subjektům.

Druhý den konference, pátek 8. listopadu 2024, byl věnován prezentaci záměrů a výstupů dalších projektů podpořených z programu Prostředí pro život, jehož garantem je Ministerstvo životního prostředí a který se zaměřuje na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje a inovací v oblasti životního prostředí, případně i z dalších programů, které jsou v souladu s prioritami konference.

Program s jednotlivými přednáškami, sborník abstraktů a fotogalerie jsou uveřejněné na webových stránkách konference:

<https://www.cenia.cz/akce-cenia/konference-zivotni-prostredi-prostredi-pro-zivot/konference-zivotni-prostredi-prostredi-pro-zivot-2024/>.

Videozáznam z akce je dostupný na youtube kanále CENIA:

https://www.youtube.com/playlist?list=PLBxN42_rDTwh6qLIADCC4swTSg4i3Q594.

KONFERENCE INSPIRUJME SE

Česká informační agentura životního prostředí ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí Slovenské republiky uspořádala v roce 2024 již 15. ročník konference Inspirujme se. Setkání se konalo ve dnech 20.–21. 11. 2024 v hotelu Panorama na Štrbském Plese.

Akce poskytla prostor k identifikaci aktuálních výzev a příležitostí, kterým společnosti životního prostředí čelí a kde mohou informační technologie nabídnout pomoc a řešení. Ambicí konference bylo sdílení aktuálních požadavků z oblasti legislativy i aplikační praxe, priorit na evropské, národní, regionální i lokální úrovni s vazbou na identifikovaná hlavní témata.

S termínem prvního monitoringu dostupnosti otevřených údajů v EU se stále častěji diskutuje o tom, jak co nejefektivněji zpřístupnit prostorová data. Navzdory blížícím se termínům zůstávají některá témata ještě otevřená jak na evropské, tak i na národní úrovni. Gestoři problematiky z Česka i Slovenska poskytli posluchačům aktuální informace a spolu s organizátory konference připravili i související workshop.

Jelikož v oblasti národní infrastruktury pro prostorové informace evidujeme potřebu posílení zastoupení regionů, měst a obcí, aktuální ročník měl za cíl inspirovat se potenciálem samosprávy.

Konference opět potvrdila svůj význam jako důležitá platforma pro výměnu informací, sdílení zkušeností a představení novinek v oblasti prostorových dat a dálkového průzkumu Země.

Prezentace a fotografie z konference jsou zveřejněny na webových stránkách konference:

<https://inspirujmese.eu/cs/>.

Videozáznam je dostupný na youtube:

https://www.youtube.com/watch?v=unaxp8QvUY0&list=PLBxN42_rDTwhZ3eLGKUUwbvW6IEtqdVVL.

Jiří Valta, ředitel CENIA

*Organizační tým
konference*

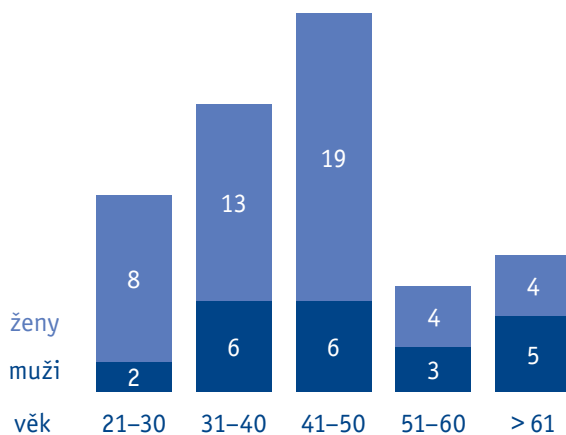
PERSONÁLNÍ A FINANČNÍ ÚDAJE

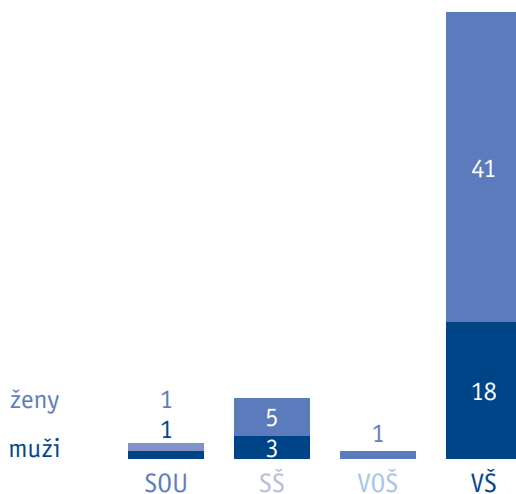

ZÁKLADNÍ PERSONÁLNÍ ÚDAJE

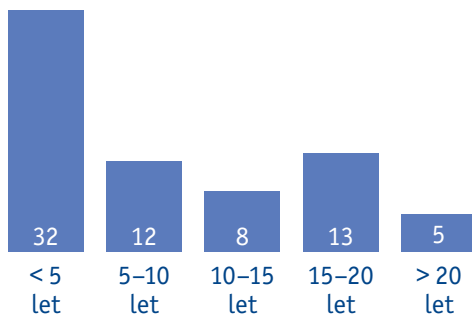
Členění zaměstnanců podle věku a pohlaví

Členění zaměstnanců podle vzdělání a pohlaví

Trvání pracovního poměru zaměstnanců

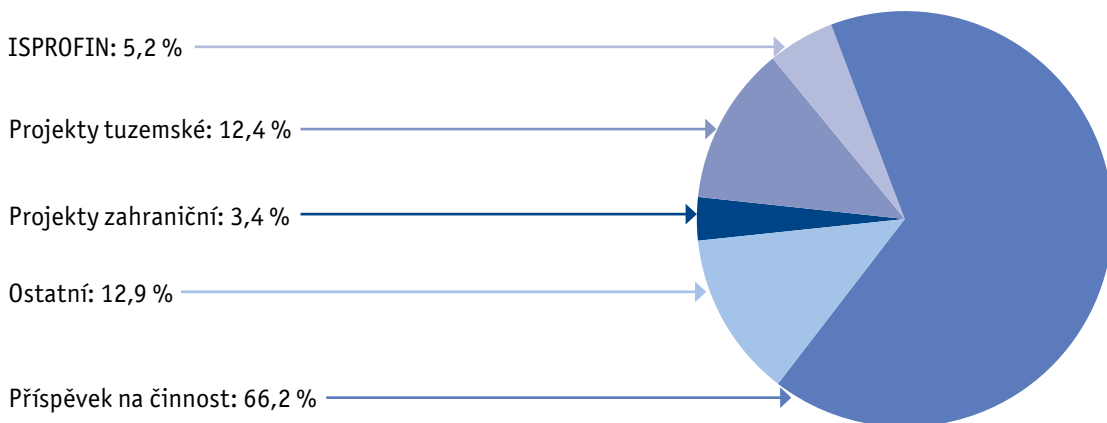
Vznik a skončení pracovních a služebních poměrů zaměstnanců

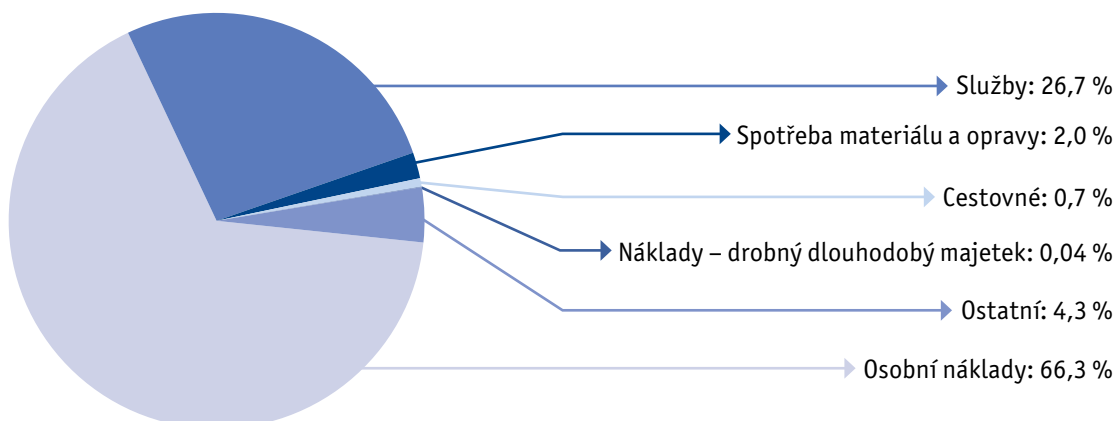
ZÁKLADNÍ FINANČNÍ ÚDAJE

- CENIA je státní příspěvková organizace
- Roční příspěvek na provoz od zřizovatele je základem financování jejího provozu, další zdroje získává CENIA formou grantů (i ze zahraničí)
- Čerpání příspěvku je vázáno na Zřizovací listinu
- Každoročně je mezi zřizovatelem a CENIA uzavírán Závazný plán činnosti
- Příspěvek je ze strany MŽP průběžně upravován rozpočtovými opatřeními

Příjmy v roce 2024

Výdaje v roce 2024

Výkaz zisku a ztráty CENIA, 2022–2024 (tis. Kč)

Položka (kód)	Položka (název)	2024	2023	2022
A.	NÁKLADY CELKEM	790 58,2	106 996,5	103 695,6
A.I.	Náklady z činnosti	78 702,8	106 677,4	103 298,8
A.I.1.	Spotřeba materiálu	301,4	269,2	445,6
A.I.2.	Spotřeba energie	1 109,7	1 133,3	1 127,1
A.I.3.	Spotřeba jiných neskladovatelných dodávek	59,0	96,5	121,0
A.I.8.	Opravy a udržování	80,0	128,1	76,9
A.I.9.	Cestovné	507,2	526,1	633,8
A.I.10.	Náklady na reprezentaci	157,5	141,0	84,6
A.I.12.	Ostatní služby	20 462,8	24 520,8	25 082,7
A.I.13.	Mzdové náklady	38 381,8	55 788,5	53 334,7
A.I.14.	Zákonné sociální pojištění	12 143,9	17 702,3	17 305,6
A.I.16.	Zákonné sociální náklady	312,8	929,4	926,3
A.I.17.	Jiné sociální náklady	892,7	1 056,3	1 096,8
A.I.20.	Jiné daně a poplatky	91,2	5,3	19,1
A.I.23.	Jiné pokuty a penále	0,0	14,0	8,0
A.I.26.	Manka a škody	0,0	0,0	2,5
A.I.28.	Odpisy dlouhodobého majetku	2 407,9	2 635,6	2 376,1
A.I.35.	Náklady z drobného dlouhodobého majetku	27,4	1 360,2	305,3
A.I.36.	Ostatní náklady z činnosti	1 767,5	371,0	352,6
A.II.	Finanční náklady	355,4	319,0	396,8
A.II.3.	Kurzové ztráty	355,4	239,9	346,3
A.II.5.	Ostatní finanční náklady	0,0	79,1	50,5
B.	VÝNOSY CELKEM	83 247,9	113 371,0	108 614,2
B.I.	Výnosy z činnosti	8 317,5	10 037,4	6 646,6
B.I.2.	Výnosy z prodeje služeb	107,1	593,9	792,2
B.I.14.	Výnosy z prodeje DHM kromě pozemků	57,0	0,0	0,0
B.I.16.	Čerpání fondů	4 966,8	4 609,6	933,2
B.I.17.	Ostatní výnosy z činnosti	3 186,6	4 833,9	4 921,2
B.II.	Finanční výnosy	530,7	522,4	224,1
B.II.3.	Kurzové zisky	530,7	513,3	224,1
B.II.6.	Ostatní finanční výnosy	0,0	9,1	0,0

B.IV.	Výnosy z transferů	74 399,6	102 811,2	101 743,5
B.IV.1.	Výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů	74 399,6	102 811,2	101 743,5
C.2.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	4 189,7	6 374,5	4 918,6

Rozvaha CENIA, 2021–2023 (tis. Kč)

Položka (kód)	Položka (název)	2024	2023	2022
AKTIVA	AKTIVA CELKEM	64 356,4	69 616,3	63 428,2
A.	Stálá aktiva	5 874,6	7 743,1	4 806,2
A.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	1 416,5	1 375,0	1 816,8
A.I.2.	Software	1 416,5	1 375,0	1 816,8
A.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	4 458,1	6 368,1	2 989,5
A.II.4.	Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí	4 458,1	6 368,1	2 989,4
A.II.6.	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	0,0	0,0	0,0
B.	Oběžná aktiva	58 481,8	61 873,2	58 621,9
B.II.	Krátkodobé pohledávky	13 570,6	9 576,3	10 093,8
B.II.1.	Odběratelé	0,0	489,6	
B.II.4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	2 192,9	2 044,9	1 747,9
B.II.5.	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	1 013,1	1 906,8	1 550,0
B.II.9.	Pohledávky za zaměstnanci	1,0	2,6	0,0
B.II.17.	Pohledávky za vybranými ústředními vládními institucemi	8 572,9	3 284,7	5 281,7
B.II.30.	Náklady příštích období	1 041,0	1 098,1	764,6
B.II.31.	Příjmy příštích období	0,0	0,0	0,0
B.II.33.	Ostatní krátkodobé pohledávky	749,7	749,7	749,7
B.III.	Krátkodobý finanční majetek	44 911,2	52 297,0	48 528,1
B.III.9.	Běžný účet	44 156,9	51 513,8	47 594,0
B.III.10.	Běžný účet FKSP	674,5	674,5	687,2
B.III.15.	Ceniny	0,0	0,0	0,0
B.III.17.	Pokladna	79,8	108,6	247,0

Položka (kód)	Položka (název)	2024	2023	2022
PASIVA	PASIVA CELKEM	64 356,4	69 616,3	63 428,2
C.	Vlastní kapitál	52 370,8	54 676,5	50 040,6
C.I.	Jmění účetní jednotky a upravující položky	17 149,4	19 017,8	16 081,0
C.I.1.	Jmění účetní jednotky	12 783,0	13 303,1	13 342,1
C.I.3.	Transfery na pořízení dlouhodobého majetku	4 366,3	5 714,7	2 738,9
C.II.	Fondy účetní jednotky	31 031,7	29 284,2	29 041,1
C.II.1.	Fond odměn	5 630,9	9 322,8	6 682,7
C.II.2.	Fond kulturních a sociálních potřeb	473,6	617,1	721,9
C.II.3.	Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření	16 990,2	11 890,6	11 139,4
C.II.4.	Rezervní fond z ostatních titulů	2,3	39,1	3 121,3
C.II.5.	Fond reprodukce majetku, fond investic	7 934,8	7 414,7	7 375,7
C.III.	Výsledek hospodaření	4 189,7	6 374,5	4 918,6
C.III.1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	4 189,7	6 374,5	4 918,6
D.	Cizí zdroje	11 985,6	14 939,7	13 387,5
D.III.	Krátkodobé závazky	11 985,6	17 939,7	13 387,5
D.III.5.	Dodavatelé	361,3	316,5	309,9
D.III.7.	Krátkodobé přijaté zálohy	0,0	27,7	26,8
D.III.12.	Sociální zabezpečení	956,2	1 295,2	1 531,4
D.III.13.	Zdravotní pojištění	408,4	565,1	660,5
D.III.16.	Ostatní daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění	289,0	511,1	468,3
D.III.19.	Závazky k vybraným ústředním vládním institucím	4 625,6	5 156,7	4 320,4
D.III.35.	Výdaje příštích období	0,0	0,0	151,1
D.III.36.	Výnosy příštích období	0,0	0,0	0,0
D.III.37.	Dohadné účty pasivní	2 702,1	2 784,4	1 898,3
D.III.38.	Ostatní krátkodobé závazky	2 643,0	4 283,0	4 020,9

Autorizovaná verze

© Česká informační agentura životního prostředí
Praha, 2025

Kontakt

Česká informační agentura životního prostředí
Moskevská 1523/63, 101 00 Praha 10
info@cenia.cz, <https://www.cenia.gov.cz>

Celková redakce: Helena Benešová
Grafický návrh a zpracování: Miluše Rollerová
Zdroj fotografií: fotoarchiv CENIA
Ilustrační fotografie

obálka: © Miroslav Kukuc, CENIA
str. 3: © Petra Lepičová, CENIA
str. 4: © Edita Koblížková, CENIA
str. 8–9: © Kateřina Horáková, CENIA
str. 13: © Ilona Pilčíková, CENIA
str. 21: © Vendula Dastychová, CENIA
str. 31: © Vendula Dastychová, CENIA
str. 33: © Kateřina Horáková, CENIA
str. 39: © Miroslav Kukuc, CENIA
str. 40–41: © Kateřina Horáková, CENIA
str. 47: © Edita Koblížková, CENIA
str. 51: © Vendula Dastychová, CENIA
str. 52–53: © Kateřina Horáková, CENIA
str. 69: © Ilona Pilčíková, CENIA
str. 70–71: © Edita Koblížková, CENIA
str. 76–77: © Petra Lepičová, CENIA

Tisk: LD, s.r.o. – Tiskárna Prager
Neprodejné

ISBN 978-80-7674-107-2 (tištěná verze)
ISBN 978-80-7674-108-9 (online verze)

